

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ČESKÝCH DĚJIN

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JUDr. VLASTIMIL KLÍMA V PROCESU S TZV.

ZELENOU INTERNACIONÁLOU

JUDR. VLASTIMIL KLÍMA ON THE TRIAL WITH THE SO-CALLED
GREEN INTERNATIONAL

Vedoucí bakalářské práce: Doc. PhDr. Jana Čechurová, PhD.

Vypracoval : Karel Ulm

Obor: historie, bc.

Semestr a rok: letní semestr 2007

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury. Za rady a ochotu při konzultacích děkuji Doc. PhDr. Janě Čechurové, PhD., pod jejímž vedením práce vznikala.

V Praze dne 15. 6. 2007

Karel Ulm

OBSAH

Úvod	5- 6
1) JUDr. Vlastimil Klíma – profesní kariéra	7-9
2) Klímovy předúnorové osudy	10-18
3) Politické osudy Dr. Klímy po roce 1948	19-28
4) Trestní oznámení, zatčení, obvinění a proces s tzv. Zelenou internacionálou, soudní líčení, rozsudek	29-60
5) Pobyty v komunistických kriminálech	61-70
6) Propuštění z vazby a osudy po poté	70-76
Závěr	77
Summary: Vlastimil Klíma on the Trial of the so-called Green International	78
Soupis pramenů a literatury	79 - 80

ÚVOD

Dne 23. dubna 1952 byl zahájen soudní proces se členy tzv. Kepkovy bandy. Obvinění byli obžalováni z účasti na „Zelené internacionále“.

Všichni obvinění, Josef Kepka, Antonín Chloupek, Vlastimil Klíma, Otakar Čapek, Vilém Knebort, František Topol a Václav Renč byli členy předválečných „občanských stran“, jimž byla po květnu 1945 či dále po únoru 1948 zakázána činnost. Poslední jmenovaný byl z okruhu tzv. katolických básníků.

Proces, v němž bylo výše zmíněným vyhrazeno místo, se rozrůstal do své konečné podoby až průběhem samotného několikaměsíčního vyšetřovacího řízení. Předcházely mu vleklé procesy s církevní hierarchií, proces Dr. Milady Horákové a spol., kde byly předvedeny osobnosti z obou dřívějších socialistických stran. V práci byl i případ Slánský a spol., zaměřený proti některým prominentům z komunistické strany, jenž měl dokazovat, že v komunistických stranách východní Evropy byla kamuflována hnízda kontrarevoluce, vydržovaná západní špionáží.

Zbývala tedy nutnost politického procesu, jenž by zasáhl do dřívějších nesocialistických, tzv. občanských stran. Tak se zrodil proces „Zelené internacionály“, v němž byl zařazen ve skupině agrární jeden bývalý agrární poslanec, dva bývalí poslanci národně demokratičtí a připojena byla ještě tzv. vatikánská skupinka, dva katoličtí básníci.

Primární cíle mé bakalářské práce bylo umožnit podrobnější nahlédnutí do tohoto procesu.

Vybral jsem si JUDr. Vlastimila Klímu. Kdo to byl, jakou sehrál roli v národně demokratické straně v předmnichovském období, jak se choval v době Protektorátu Čechy a Morava, jaké měl názory? Jak a proč byl v roce 1951 obviněn, co zažil v komunistických kriminálech a jaká to pro něj byla zkušenost? Na to se snaží práce v rámci limitu odpovědět.

Předkládaná bakalářská práce se opírá především o archívní prameny. Pozůstalost Vlastimila Klímy je uložena v archivu Národního muzea. Největší část materiálu tvoří vlastní Paměti Dr. Klímy sepsané na objednávku po jeho propuštění z vazby.

Hlavním zdrojem informací pro rekonstrukci procesu byl fond „Kepkovy bandy“, který se nachází v Archivu ministerstva vnitra. Obsahuje veškeré podklady s obžalovanými. Jedná se zejména o protokolárně zaznamenané výslechy obviněných, které tvoří páteř čtvrté kapitoly – Zatčení...

Práce se snaží připomenout rehabilitaci významného národně demokratického politika první československé republiky.

1 - JUDr. Vlastimil Klíma – profesní kariéra

JUDr. Vlastimil Klíma se narodil v Praze dne 10. prosince 1898 jako jediný syn městského okresního lékaře Vlastimila Klímy a jeho ženy Marie rozené Ježkové. Navštěvoval obecnou školu, reálné gymnasium, kde v roce 1917 maturoval. Pokračoval ve studiích na právnické fakultě v Praze, kterou zakončil složením doktorátu v roce 1920.

Při studiích byl jednatelem svazu česko-slovanského studentstva. Účastnil se aktivně prvního domácího odboje¹. Při převratu v říjnu 1918 působil jako spojka mezi tímto svazem a existujícím revolučním národním výborem², který se později přetvořil ve vládu. Současné od 1.1. 1918 byl členem tehdy založené Mladé generace³ strany československé státoprávní demokracie.⁴ Od té doby byla datována jeho politická činnost.

---

¹ V březnu 1915 bylo organizačně ustanoveno vytvoření ústředního orgánu domácího odboje pro řízení zpravodajské a konspirační práce v českých zemích, koncem války se začal označovat Tajný výbor Maffie. V jeho vedení se sešli Edvard Beneš, Přemysl Šámal, K. Kramář, A. Rašín, A. Hajn, V. Dyk, J. Scheiner.. Tento výbor začal pracovat poté, co T.G. Masaryk odjel z Čech a usadil se v Ženevě, kde začal rozvíjet československou emigační akci s cílem přesvědčit dohodové vlády, že je v jejich zájmu zničení habsburské monarchie a vytvoření samostatného československého státu.

Viz Antonín Klimek: Říjen 1918, Paseka 1998

² Národní výbor československý byl orgán české politiky na konci první světové války. Vznikl v červenci 1918 na základě Národního výboru z roku 1916. Jeho úkolem byla příprava převzetí státní moci a vypracování základních zákonů. Představitelé NVČ, později pojmenováni „muži 28. října“, vyhlásili 28. října 1918 v Praze samostatný česko-slovenský stát a vydali „první zákon“. Tentýž den byli do NVČ přibráni 4 slovenští zástupci. 19. listopadu 1918 bylo z NVČ vytvoření Revoluční národní shromáždění ČSR, které předalo výkonnou moc první česko-slovenské vládě Karla Kramáře, jmenované téhož dne. Ta převzala vládu od Masarykovy Prozatímní česko-slovenské vlády, vyhlášené 14. října 1918 v Paříži.

Viz Antonín Klimek: Říjen 1918, Paseka 1998

³ Viz: Klíma V.: Ideový základ a vývoj Mladé generace Československé národní demokracie, Praha 1930

⁴ Na sjezdu zástupců České strany státoprávně pokrokové, Národní strany svobodomyšlné a značné části České strany pokrokové byla založena Česká státoprávní demokracie dne 9. února 1918. Během května t. r. se připojila i Pokroková strana lidu na Moravě a v říjnu i zbytek Národní /staročeské/ strany. Do čela strany byl postaven Karel Kramář, tiskovým orgánem byly Národní listy.

Viz Vykoupil Libor: Slovník českých dějin, Brno : Julius Zirkus, 2000

V roce 1919 byl ve funkci předsedy studentského odboru a v roce 1920 se stal místopředsedou ústředního výboru Mladé generace národní demokracie . Dále Klíma působil jako dopisovatel časopisu Zítřek a krajanských listů uvedené strany.

Po dosažení titulu doktora se Klíma stal advokátním koncipientem a tajemníkem ústředního Spolku mlynářů. Svoji vlastní advokátní kancelář si otevřel v roce 1930 v Praze jako společník JUDr. Jindřicha Nechanského, kde společně působili až do července 1951. Od té doby byl až do zatčení činný jako člen správní poradny v Praze 9.

Dr. Klíma se roku 1939 oženil s Marií Bezděkovou, dcerou vedoucího hotelu Ambassador v Praze, jejich manželství bylo bezdětné.

Na přelomu 20. a 30. let 20. století se svým celkovým pravicovým zaměřením a politickou minulostí se stává generálním sekretářem mlynářského průmyslu a vstupuje jako poslanec za národně demokratickou stranu do Národního shromáždění ČSR.

V době mnichovské krize⁵ působil ve skupině několika poslanců, kteří se shodli na stanovisku neústupnosti vůči německé agresi do všech důsledků.

---

⁵ Mnichovská krize – mnichovská zrada či mnichovský diktát – dohoda podepsaná 29. září 1938 v Mnichově. Zástupci čtyř zemí – Neville Chamberlain, Edouard Daladier, Adolf Hitler a Benito Mussolini se dohodli, že Československo musí do 10. října odstoupit pohraniční území Sudety Německu. Zástupci československé strany byli přítomni, ale k jednání samotnému nebyli přizváni.

Mnichovská dohoda byla zavřením činnosti Sudetoněmecké strany Konráda Henleina a vyvrcholením snah Adolfa Hitlera rozbít demokratické Československo, což bylo jedním z jeho postupných cílů k ovládnutí Evropy.

Československým orgánům bylo ze strany Velké Británie a Francie dáno najevo, že v případě napadení Československa vojsky nacistického Německa nebudou plnit své vojenské závazky a záruky, vyplývající z již dříve uzavřených spojeneckých smluv. Důsledkem této dohody přišlo Československo o svá historická pohraniční území, která náležela zemím Koruny české od středověku. Docházelo k vyhánění Čechů, přičemž těm, kteří v pohraničí zůstali, odebrali Němci národnostní a některá občanská práva. Československo dále přišlo o soustavu pohraničních pevností, kterou začalo budovat až v roce 1936.

Ačkoli jak francouzská, tak britská vláda uznaly, že podpis jejich představitelů pod dohodou byl vážnou politickou chybou, velké problémy jsou s uznáním její neplatnosti od samého počátku. Mnichovská dohoda je z hlediska mezinárodního práva neplatná od samého počátku, neboť její strany nebyly oprávněny disponovat územím suverénní Československé republiky a byla Československu vnucena pod nátlakem.

Viz Kvaček Robert: Československý rok 1938, Praha 1988

Aktivně se účastní i druhého domácího odboje⁶. To je jedna ze skutečností, která mu dopomůže stát se obětí politických procesů 50. let v Československu, následnému odsouzení na doživotí, zbavení lidských a občanských práv, ztrátě akademických titulů a čestných vyznamenání, celkovému psychickému i fyzickému zhroucení díky „péči“ vězeňských nemocničních zařízení a praktikám při výsleších, jakožto i celkovému zacházení s vězni v dané době.

Práce popisuje vývoj JUDr. Vlastimila Klímy po roce 1945, stručně se soustředí na stav v národně demokratické straně v 30. letech, dále pak Klímovy politické ambice v dané době, zatčení, uvěznění, obvinění z účasti na Zelené internacionále⁷, vyslýchání, život v kriminálech komunistického Československa 50. – 60. let, plnou rehabilitaci⁸ a sociální následek věznění při hledání práce po propuštění z vězení.

Dr. Vlastimil Klíma umírá dne 23.12. 1987 v Praze ve věku 89 let.

---

⁶ První náznaky odboje začínají za druhé československé republiky. Jsou spojeny s osobou Přemysla Šámala. Jeho skupina se jmenovala Politické ústředí, to bylo brzy rozprášeno. Významnější se ukázala Obrana národa, kde byli často legionáři či sokolové. Jejich práce byla profesionálnější a dosáhli větších úspěchů. Dále existoval petiční výbor Věrní zůstaneme, do kterého vstoupila řada intelektuálů. Činnost odboje byla zejména z počátku velmi nekoordinovaná, časem se podařilo vytvořit velení ÚVOD – ústřední vedení odboje domácího. Komunistický odboj stál zpočátku mimo ÚVOD. Svůj postoj změnili po německém útoku na Sovtěský stav, do té doby se český komunistický odboj nacházel v prekérní situaci, a to kvůli paktu Ribbentrop-Molotov ze srpna 1939.

Odboj fungoval do září 1941, do nástupu Reinharda Heydricha Do jara 1942 se podařilo téměř celý odboj zlikvidovat.

Viz Gebhart Jan, Kuklík Jan: Druhá republika 1938 – 1939, Svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě, Paseka 2004

⁷Viz. Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, Činnost protistátní skupiny vedené ve svazcích:

Ústí nad Labem : V-756, V-825, V-543, V-902, V-220, V-439, V-427, V-756, Brno: V- 151, V-898, Hradec Králové : V – 1182, V-413, Ostrava: V-2187,

⁸Viz. Archiv Ministerstva vnitra , Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, Zproštění rozsudku Dr. Klímy –Státní soud v Praze 5, č. Ts – I31/52, Krajský soud v Praze 1, T – 2/67,

2 - Klímova předúnorová kariéra

JUDr. Vlastimil Klíma se stal členem československé státoprávní demokracie, jejíž název byl v nové republice změněn na stranu národně demokratickou. Strana oficiálně vznikla 9.2. 1918 z bývalých mladočechů⁹, realistů,¹⁰ státoprávních pokrokářů, Moravské strany lidovopokrokové a některých staročechů. Tato pravicová, konzervativně-liberální a nacionalistická strana reprezentovala hlavně československou buržoazii, právníky, lékaře, vyšší střední městské vrstvy, vyšší a střední úřednictvo, inteligenci, velkou oporou měla především v Praze. Získávala kolem 5 % hlasů, ve sněmovně okolo 15 mandátů. Účastnila se všech vlád do roku 1934 včetně panské koalice¹¹, vyjma rudozelených¹² a úřednických¹³, pak

---

⁹ Národní strana svobodomyšlná, vznikla jako národní strana roku 1860 společně se „staročeským“ křídlem, trvala do března 1918, kdy se inkorporovala v Československou národní demokracii, hl. představiteli bratři Grégrové, K. Sladkovský. Od „staročechů“ se strana odděluje v roce 1874. Viz Vykoupil Libor : Slovník českých dějin, Brno – Julius Zirkus 2000

¹⁰ Strana založená na bázi T.G. Masaryka a jeho spolupracovníků po Masarykově příchodu do Prahy 1882. Vývojem byla modernizací kulturního života, překonání českého provincialismu. Realismus znamenal odmítnutí dosavadního vlastenectví založeného na romantických představách o slavné minulosti (např. podvržených Rukopisů) a neplodném odporu k německému živlu, decentralizaci rakouského státu, národnostní vyrovnání v českých zemích.. V roce 1890 vstoupili realisté do mladočeské strany. Roku 1900 založil Masaryk se svými spolupracovníky – Edvard Beneš, Jan Herben..., Realistickou stranu, jinak Českou stranu lidovou, jejímž orgánem byl deník Čas a měsíčník Naše Doba. Programem byla demokratizace státu, pokroková národnostní a kulturní politika a sociální reformy. 1905 se strana spojila se skupinou Aloise Haina a vytvořila národní stranu pokrokovou, pozdější Národní demokracii. Viz: tamtéž.

¹¹ Vláda v Československu mezi lety 1926 – 1929 bez zastoupení sociálně demokratické strany a sociálních stran a včetně účasti německých stran Viz: tamtéž.

¹² 1. a 2. vláda premiéra Vlastimila Tusara od 8.7. 1919 – 25.5. 1920, a od 25.5. 1920 – 15.9. 1920 Viz: tamtéž.

¹³ Vláda premiéra Jana Černého od 15.9. 1920 - 26.9. 1921, vláda premiéra Jana Černého od 18.3. 1926 – 12.10 1926, vláda premiéra armádního generála Jana Syrového od 22.9. 1938 – 4.10. 1938 Viz: tamtéž

odchází kvůli devalvaci, vrací se roku 1938. Silné pozice měla zejména na ministerstvu financí, průmyslu a obchodu. Strana neměla korektní vztahy Hradem, naopak s lidovci ano.

Ústředním tiskovým orgánem byly národní listy, večerník *Národ*, olomoucký *Pozor*, přerovský *Obzor*, k redaktorům patřila jména jako Josef Holeček, Viktor Dyk, Vincenc Červinka, bratři Čapkové, Jaroslav Durych, Arne Novák.

Československá národní demokracie byla stranou s vypjatými emocemi proti Němcům, ostře antikomunistickou, odmítala internacionalismus, potlačovala katolicismus a ve 30. letech dochází v jejím pravicovém křídle ke sklonu k fašismu¹⁴ – je to vnitrostranická krize, kdy došlo k prudkému nárůstu vlivu tzv. pragmatického křídla vedeného šéfem Ústředního svazu československých průmyslníků Dr. Františkem Xaverem Hodáčem¹⁵. Ten nepatřil k nacionálním idealistům a svou stranu chápal spíše jako tradiční nástupkyni finančního velkokapitálu, jehož zájmy hájil. Usiloval o usmíření s Hradem a byl stoupencem národně demokratické účasti ve vládě. Tímto postupem proti sobě vyvolal silnou opozici uvnitř strany, která se soustředila do tří center.

První představovala početní místní organizace na pražských Vinohradech v čele s Antonínem Hajnem a Viktorem Dykem.

Druhým rebelantským křídlem byli fašizující radikální národní demokraté podporováni italofilem Hlaváčkem, kteří zbrojili proti Hodáčovi z důvodu jeho obchodnického postu

---

¹⁴ Ve svém nejužším pojetí definovaném Benitem Mussolinim je totalitní ideologie, resp. Politické hnutí, antidemokratického a antiliberálního zaměření. Fašistická ideologie vychází z nacionalismu, často bývá charakterizována jako záměrně iracionální. Fašistická politická teorie a praxe se poprvé výrazně prosadila v meziválečné Itálii vedené Benitem Mussolinim. Pojem fašismus je dnes často vnímán v širším smyslu, v průběhu dějin 20. století se stal ofenzivním nástrojem boje různých ideologií, za fašistické se také označují formy vlády, které naplňovaly cíle původního fašistického programu, např. diktatury nespějící k totalitě. Viz: *Oxfordský slovník světové politiky*, Joel Krieger, Ottovo nakladatelství, Praha 2000

¹⁵ Československý politik mající významný podíl na vzniku Ústředního svazu čs. průmyslníků. V ekonomice republiky stál na platformě A. Rašína. Zároveň vlivným členem národnědemokratické strany a oponentem politiky Hradu, zejména Benešovy zahraničně politické orientace. Byl spoluvůdce sjenocení pravicových sil v Národním sjednocení.

V krizi ČSR stál proti Henleinovým nárokům. Po Mnichovu se stal členem předsednictva Strany národní jednoty, umírá 1942.

Viz: *Vykoupil Libor: Slovník českých dějin*, Brno Julius Zirkus, 2000

„hlavního průmyslníka“ jsoucího v kontaktu s německými, maďarskými a židovskými průmyslníky.

Třetí baštu odporu reprezentovala Národní myšlenka¹⁶ se silným vlivem na Mladou generaci – ti považovali Hodáčův národní defetismus za zradu původních myšlenek národní demokracie.

Všechna křídla strany se upřednostňovala před stárnoucím Kramářem¹⁷, jehož autoritou chtěla podepřít vlastní pozice. Vzniklou krizi se snažila ve svůj prospěch využít fašizující Národní liga, která se v dubnu 1930 osamostatnila od Gajdových fašistů¹⁸ a usilovala o infiltraci národní demokracie, přičemž aktivně podporovala protihodáčovské opozičníky. Pro integrální nacionalisty se stala národní liga roku 1932 nepřijatelnou poté, co zveřejnila svůj program stavovského státu, který korespondoval s uspořádáním fašistické Itálie.

Vlastimilu Klímovi připadla uvnitř této pravicově vlastenecké strany role v opoziční Mladé generaci národní demokracie. Společně se stranickými kolegy Ladislavem Rašínem¹⁹,

---

¹⁶ Viz: Národní myšlenka, 3/1925, Praha 1925

¹⁷ První ministerský předseda ČSR zvolen Národním shromážděním 14. listopadu 1918, zůstal ve funkci předsedy do července 1919, kdy jeho vláda padla po obecních volbách, které skončily pro národní demokraty neúspěchem. V žádné další československé vládě již nepůsobil. 8. 1. 1919 přežil pokus o atentát mladého komunisty Aloise Štastného na jeho osobu. Kramář zastával konzervativní a nacionalistické názory, byl zastáncem národního nikoliv národnostního státu a vedl – jako jeden z kritiků Hradu řadu osobních sporů s Benešem i Masarykem. Po vzniku Národního sjednocení se stal jeho předsedou.
Viz Krofta Kamil: Politická postava Karla Kramáře, Praha 1930

¹⁸ Národní obec fašistická byla česká fašistická politická strana, která působila v období 1. republiky a krátce i za 2. republiky. Byla založena v roce 1926, v jejím čele stanul bývalý představitel Československých legií v Rusku, hrdina bitvy u Zborova a bývalý náčelník československého generálního štábu Radola Gajda, který ve funkci vůdce strany zůstal až do jejího zániku v roce 1938. Strana nikdy nedosáhla významného politického vlivu. Strana se inspirovala italským fašismem, který přizpůsobovala českým podmínkám. Požadovala silný národní stát založený na korporativním principu, vystupovala též výrazně protiněmecky. V roce 1935 se stavěla proti volbě Beneše prezidentem republiky, v době Mnichovské krize vystupovala na obranu republiky proti nacistickému Německu. V době druhé republiky se stala součástí Strany národní jednoty. Po druhé světové válce nebyla strana obnovena.

Viz: Klimek A., Hofman P.: Vítěz, který prohrál, generál Radola Gajda, Praha - Litomyšl 1995, srov. Šrámek Pavel: Přepadení kasáren v Brně – Židenicích aneb tzv. židenický puč, Caesar občasník Brno č. 5/1998, str. 6-8

¹⁹ Syn Aloise Rašína působící jako otec v Československé národní demokracii, v jejímž rámci se angažoval ve skupině členů okolo časopisu Národní myšlenka a aktivně též působil v Mladé generaci ČND. V roce 1935 zvolen poslancem za Národní sjednocení. V období Mnichovské krize byl jedním z hlavních odpůrců kapitulace a jedním z vedoucích představitelů Výboru na obranu republiky. V době 2. republiky patřil mezi odpůrce změn

Touškem, Ebertem a dalšími založili na přelomu let 1923 a 1924 v rámci strany skupinu Národní myšlenka, soustředěnou kolem stejnojmenného časopisu, s podtitulem nezávislá revue československého nacionalismu. Na významu tato skupina nabývala od třicátých let, kdy tvořila jedno z opozičních křídel uvnitř strany.

Národní myšlenka vinila některé stranické předáky, zejména průmyslníka Hodáče z účasti ve vládní koalici s německými a socialistickými stranami a z kontaktů s německým i maďarským velkopřůmyslem. Stála na pozicích demokratického národního státu Čechů a Slováků. Po celou dobu vycházení útočila proti německé iredentě, zejména henleinovské SdP²⁰, projevovala se také antikomunisticky a protisovětsky.

Krise národní demokracie²¹ se odrazila i v Mladé generaci, kde zavládlo vnitřní štěpení. Klíma požadoval obnovení stranické demokracie, omezení pravomocí užšího předsednictva Ústředního výkonného výboru, kde převládal vliv Hodáčových lidí a úplnou autonomii Mladé generace uvnitř strany včetně klasického požadavku silné demokracie, národní solidarity a hospodářského liberalismu. Ústřední výbor strany reagoval podrážděně a všem členům Mladé generace zakázal provádět kritiku politické linie strany. Vzpouza Mladé generace vyvrcholila v pražském hotelu U zlaté husy, kde se sešlo před 250 pracovníků Mladé generace a schválilo zde „Manifest Československé veřejnosti“, který byl jasnou kritikou oné politické linie strany.

---

politického systému, po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava se zapojil do odboje v rámci Politického ústředí. 1939 zatčen gestapem, umírá ve vězeňské nemocnici v Frankfurtu nad Mohanem roku 1945.

Viz Uhlíř J.B.: Národní demokrat Ladislav Rašín, in: Historický obzor 9-9/10, 11/12

Mladší bratr Ladislava Rašína, Miroslav, byl po druhé světové válce československým velvyslancem v Monte Videu. Po převratu v roce 1948 tam zůstává .

²⁰ Sudetoněmecký učitel, který roku 1933 založil politické hnutí Sudetendeutsche Heimatfront, které se roku 1935 přeměnilo na Sudetendeutsche Partei - SdP. Získal podporu nacistického vedení a díky kontaktům na západní politické kruhy dosáhl mezinárodní diskuse nad sudetoněmeckou otázkou. Tuto otázku sám vyhrotil neustálým stupňováním svých požadavků. Po neúspěšném pokusu o puč odešel do Německa, odkud se vrátil až po mnichovské dohodě, již jako Hitlerem jmenovaný říšský komisař po sudetoněmecké oblasti. Když SdP splynula s NSDAP a vznikla župa NSDAP Sudety, stal se jejím župním vedoucím. Byl také Obergruppenfuhrerem SS a od 1. května 1939 říšským místodržícím. Spáchal sebevraždu v květnu 1945. Viz Vykoupil L.: Slovník českých dějin, Brno – Julius Zirkus, 2000, srov. Kvaček R.: Československý rok 1938, Praha 1988, Kárník Z.: České země v éře první republiky, 3. díl 1936 – 1938, Praha – Libri 2003

²¹Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 5, složka 57, Klíma V.: Česká politika mezi dvěma válkami č. př. 3/78

Manifest žádal duchovní a mravní obrodu československé společnosti, dotkl se i generačního problému, za budoucí úkol mladých manifest označil „tvořit tradici svobodného Československa“, ozvala se hesla jako „národní stát předpokládá povýšení národního ideálu nad třídní soudržnost“.

Manifestem byli Rašín a Jiří Bertl²² (zemský předseda Mladé generace v Čechách) zbaveni funkcí, ovšem nikdo z potrestaných se nepodrobuje a všichni zůstávají na svých postech.

Počátkem ledna 1933 je svolán sjezd v Hasičském domě v Praze, kde předsednictvo národní demokracie vyzvalo k ignorování vzbouřeneckého sjezdu, ale přesto je Ladislav Rašín potvrzen do funkce předsedy Mladé generace, místopředsedy Albert Chuděj a Jiří Bertl, jednatelem Václav Říha, referenty politickými Klíma a Renner.

Skupina Národní myšlenka tak v lednu 1933 úplně ovládla Mladou generaci. Zajímavostí zůstává, že Karel Kramář jejich postup fakticky podpořil, což se dalo vyložit jako popíchnutí F.X. Hodáče. Ten poznal, že svým postupem vůči „rašínovcům“ překročil mez a po bratislavském sjezdu národní demokracie v květnu 1933 se pokusil s Rašínem o dohodu, která se uskutečnila a pozice integrálních nacionalistů zůstaly neotřeseny.

Začátkem roku 1934 varuje Vlastimil Klíma v Národní myšlence před možnými válečnými plány hitlerovského Německa a vyzývá k budování silné armády.

Současně v únoru 1934 vystoupila národní demokracie z vlády, protože nesouhlasila s devalvací koruny, jak navrhl v dohodě s agrárníky profesor Karel Engliš²³.

Proti devalvaci se postavila Živnobanka, protože odhodnocení měny bylo proti jejímu úzkému zájmu jako věřitele.

---

²² Předseda Mladé generace ve středních Čechách

²³ Československý ministr financí v 6 vládách 1920 – 1931, v letech 1934 – 39 guvernér Národní banky československé, první rektor Masarykovy univerzity v Brně, v roce 1947 zvolen rektorem Karlovy univerzity v Praze. Po komunistickém převratu v únoru 1948 pod politickým tlakem abdikuje na všechny své univerzitní funkce a stahuje se do ústraní.

Viz Acta oeconomica Pragensia 1993/1, Karel Engliš, život a dílo

Na podzim 1934 se její generální ředitel Preiss²⁴ vrátil z Německa nadšen Hitlerovým režimem a dal pokyn i peníze k založení polofašistické strany, v níž se národní demokracie sloučila se Stříbrného fašistickou stranou pod názvem Národní sjednocení²⁵.

Předsedou strany se stal Karel Kramář. Toto Národní sjednocení zahájilo kampaň k parlamentním volbám. Jeho hlavní heslo „Nic než národ“ ztělesňovalo radikální nacionalismus, ale v očích voličů bylo znehodnoceno tím, že velice napodobovalo německé fašisty, a to jak v heslech tak symbolech, jelikož jeho členové se zdravili vztyčenou pravicí. Hlavním tématem předvolební agitace Národního sjednocení byly otázky zahraniční politiky. Odmítalo spojenectví se Sovětským svazem, záštitu československé bezpečnosti vidělo ve spolupráci s malými středoevropskými státy pod patronací Itálie.

Vůdcové Národního sjednocení nemohli ovšem vážně pomýšlet na svou vlastní diktaturu proti agrárikům. Spíše užívali fašistické demagogie, aby posílil svůj vliv a přiměli agrární stranu ke spolupráci, a samozřejmě také na základě aspoň částečného ústupu od demokracie.

Vládní koalice šla do voleb s programem boje proti fašismu. Volby se konaly v květnu 1935 a znamenaly pro Národní sjednocení fiasko, zůstalo nadále malou stranou.

Ukázalo se, že v českém národě nejsou předpoklady pro masové fašistické hnutí.

Ludáci²⁶ však zaznamenali slušný přírůstek hlasů. A katastrofálně skončily volby v pohraničí: Henleinova strana obdržela dvě třetiny německých hlasů.

---

²⁴ Dr. Jaroslav Preiss stál se v čele Živnobanky ve dvacátých letech a zasadil o fúze velkých průmyslových podniků. Živnobanka měla v ekonomice rozhodující vliv a vlastnila skoro polovinu průmyslu. Šlo o podíly v České eskomptní bance, ČKD, uhelném a ocelářském průmyslu, Báňské a hutní společnosti, Poldině huti.. Preissův politický vliv byl založen na kolegiálních vztazích a přátelství. Preiss byl nositelem mnoha funkcí, předseda desítek správních rad. Po Benešově abdikaci byl předsedou vlády Syrovým, ministrem zahraničím a Beranem navrhován na post prezidenta. Dr. Preiss po několikaměsíčním vyšetřování ze strany komunistických praktik umírá v dubnu 1946.

Viz: Hlaváč Miroslav: Jaroslav Preiss, bankéř a revolucionář, in Ekonom 1996

²⁵ Byla nacionalisticky orientovaná politická strana působící v době 1. republiky. Založena v říjnu 1934 sloučením Československé národní demokracie, Národní ligy a Národní fronty. Předsedou strany byl až do své smrti Karel Kramář, Místopředsedy Jiří Stříbrný a František Mareš. Ve volbách 1935 získala pouze 5,5 % hlasů. Strana se důrazně stavěla proti volbě Edvarda Beneše prezidentem republiky v roce 1935. Postupem času začali lidé okolo Jiřího Stříbrného vystupovat samostatně. Po Mnichovském diktátu se strana stala součástí Strany národní jednoty.

Viz. Vykoupil Libor: Slovník českých dějin, Brno –Julius Zirkus, 2000

Od voleb v květnu 1935 se v Československu rýsovaly dva hlavní politické trendy : trend k dohodě všech konzervativních a fašistických sil a trend ke spolupráci demokratů a antifašistů. První trend představovali henleinovci, vedení agrárníků, Národní sjednocení a ľudáci, ve druhém trendu figuroval Hrad, většina lidové strany, socialisté a komunisté.

Nešlo o zformované bloky, ale o tendenci k zaujetí společného stanoviska v jednotlivých stěžejních otázkách.

V politice komunistické strany došlo v polovině třicátých let k významnému obratu: navrhla socialistickým stranám, aby s ní podobně jako ve Francii a ve Španělsku vytvořily lidovou frontu, aniž by přitom vystoupily z vlády. Socialisté tento návrh nepřijali, ale vztahy mezi levicovými stranami se zlepšily. Spolupráce mezi komunisty, socialisty a demokratickými osobnostmi bez stranické příslušnosti přestala být výjimkou.

Mezinárodní fronta boje mezi fašismem a demokracií probíhala i Československem. Pravicový tisk vychvaloval „pořádek“ v Itálii a Německu, sympatizoval s italským vpádem do Etiopie²⁷ i s povstáním fašistických generálů proti republikánské vládě ve Španělsku.

České demokratické strany včetně ČND a komunisté odmítali ustupovat před henleinovci a navrhovali k řešení německé otázky plány, v nichž se objevují požadavky hospodářské pomoci pohraničním oblastem , zlepšení sociální a zdravotní situace německého obyvatelstva a změna složení státního aparátu podle národností.

---

²⁶ Hlinkova ľudová strana. Andrej Hlinka byl katolický kněz, jehož politické přesvědčení bylo hluboce vlastenecké postižené nejprve maďarskou nadvládou a po vzniku republiky slabším postavením Slováků v ČSR. Strana byla silně ovlivněna klerikalismem a antikomunismem, odpůrcem pražské centralizace. Po Hlinkově smrti stanul v čele strany Jozef Tiso. Strana postupně ovládla situaci na Slovensku a po vzniku Slovenského štátu převzala veškerou moc. Z Hlinky se stala kulturní osobnost nového režimu, na nějž se odvolávaly i nově založené organizace Hlinkova garda a Hlinkova mládež.

Viz Kárník Z.: České země v éře první republiky, 3. díl 1936-1938, srov. s Msgr. Jan Šrámek

²⁷ Italská okupace Habeše. Itálie zahájila 3.10. 1935 válečné operace v Etiopii. Společnost národů užila proti itálii hospodářské sankce, ale nezabránila porážce Habeše. 5.5. 1936 Italové obsadili Addis Abebu a král Viktor Emanuel byl prohlášen habešským císařem.

Viz : Nálevka V.: Světová politika ve 20. století, I. Díl, Praha 2000

V čase konání parlamentních voleb v květnu 1935, do nichž sudetoněmecká iredenta postavila silnou SdP, Mladá generace otevřeně varovala před její registrací a připuštění k volbám, přičemž argumentovala protinárodním a protidemokratickým zaměřením.

Ve zmíněných volbách byl již za Národní sjednocení Dr. Klíma současně s Ladislavem Rašínem zvolen do parlamentu.

Národní myšlenka vyzývala k větším výdajům na armádu, kritizovala Hlinkův autonomismus, který hodnotila jako nahrávající Německu.

Roku 1938 prosazoval Dr. Klíma společně s Rašínem obranu Československa za každou cenu, oba byli členy Výboru na obranu republiky.

Tento postoj se nezměnil ani po ratifikaci tzv. mnichovské dohody 30. září 1938.

V nové republice trávající do března 1939 existovaly pouze dvě strany – vládnoucí strana Národní jednoty zahrnující bývalé agrárníky, živnostníky, lidovce, české fašisty, malou část národních socialistů a většinu Národního sjednocení a „opoziční“ Národní stranu práce tvořenou bývalými sociálními demokraty a většinou národních socialistů.

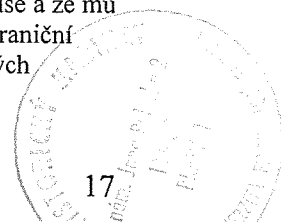
Ikdyž Vlastimil Klíma v roce 1935 kandidoval právě za Národní sjednocení, v době druhé republiky působí nadále v parlamentu stejně jako Ladislav Rašín jako „nezařazený nacionalista“.

Při hlasování o zmocňovacím zákonu, který odstraňoval poslední zbytky demokracie, hlasoval Klíma, stejně jako kolegové L. Rašín a František Schwarz, proti.

Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava²⁸ a v období 2. světové války byl Vlastimil Klíma celkem dvakrát zatčen – v červnu 1940 na základě dopisu nalezeného při zatčení Dr.

---

²⁸ Dne 15. 3. 1939 prohlásil státní prezident Emil Hácha v Berlíně v přítomnosti Adolfa Hitlera, že ve prospěch a pro dosažení konečného usmíření klade osud českého národa a země s plnou důvěrou do rukou vůdce německé říše. Vůdce přijal toto prohlášení a vyjádřil své rozhodnutí, že bere český národ po ochranu německé říše a že mu zaručí autonomní vývoj, odpovídající jeho svébytnosti. Československý prezident Hácha a ministr zahraniční Chvalkovský vzali na vědomí požadavky, jež jsou stanoveny z německé strany pro provedení zahájených vojenských akcí.

Schneebergera²⁹, v němž se redaktor který se v té době skrýval na Šumavě, tázal, co dělá Vlasta – Němci předpokládali, že to bylo označené nějaké skupiny namísto zkratky Klímova křestního jména – po 3 týdnech výsledků byl pro nedostatek důkazů propuštěn z vazby.

Druhé zatčení proběhlo téhož roku v prosinci – byl vězněn 4 dny v Petschkově paláci v Praze a bez uvedení důvodu propuštěn.

Po celou dobu okupace měl formálně advokátní kancelář a byl tajemníkem hospodářské skupiny průmyslu mlynářského v Praze a současně členem resp. nepřímým členem skupiny ÚVOD přes osobu dr. Ladislava Rašína.

Vlastimil Klíma vstoupil po květnu 1945 do národně socialistické strany, kde byl členem její hospodářské rady a mlynářské komise při této radě – členem této strany byl do února 1948 a od té doby žádnou legální politickou činnost nevyvíjel.

Dne 16. 3. 1939 vydal Adolf Hitler na Pražském hradě výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava.
Viz: Kvaček R., Tomášek D.: Obžalována je vláda, Praha 1999

²⁹ Redaktor Schneeberger, který se v té době skrýval na Šumavě se tázal, co dělá Vlasta – nacisté to omylem považovali za zkratku nějaké odbojové organizace namísto vlastního Klímova jména.
Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 5, Klíma V.: Druhý odboj - paměti

3 - Politické osudy Dr. Klímy po roce 1948

Od 7. října do 30. listopadu 1949 byl dr. Klíma zařazen do TNP³⁰ – tábora nápravného zařízení v Pardubicích – toto zařízení proslulo roku 1949 v souvislosti s úderem mohutného třídního zákroku proti české buržoazii – bylo tam umístěno mnoho advokátů, notářů, architektů a stavitelů, hoteliérů, průmyslníků, živnostníků. Význam TNP spočíval v izolaci nepřátel komunistického zřízení. Tito se měli v TNP převychovat prací, za kterou dostávali „mzdu“ a politickými školeními. Od svého vzniku patřily TNP pod působnost Ministerstva vnitra, poté spravedlnosti.

Na podání stížnosti proti Klímovu uvěznění zakročili v jeho prospěch sami komunističtí ministři Václav Kopecký³¹ a Václav Nosek³². Během krátké doby byla propuštěna také většina všech ostatních.

Na Dr. Klímu byl podán návrh na zatčení dne 18. srpna 1951³³.

Hlavním důvodem zatčení byla vykonstruovaná účast na akci „Zelené internacionály“. Komunistická propaganda v zemích lidové demokracie, kde byla buržoazie³⁴ znárodněním

---

³⁰ Tábory nucené práce byly zřízeny na základě zákona 247/48 Sb. O táborech nucené práce, který byl schválen 25.10.1948. Odhaduje se, že TNP prošlo na 20 tisíc občanů. Na území ČSR existovaly TNP v letech 1948 - 1954, budovaly se v místech s nedostatkem pracovní síly – doly, hutě, stavební závody. Dělili se podle tělesné zdatnosti a stupně provinění. Pardubice, Brno a Hodonín byly určeny pro delikventy politické a nepřátele lidové demokratického zřízení, s vysokým stupněm ostražitosti. .

Viz Kaplan, K.: Tábory nucené práce v Československu v letech 1948 – 1953, Praha 1993

³¹ Komunistický ministr kultury a informací. Zasloužil se o vytvoření kultu Julia Fučíka.
Viz Kopecký Václav: ČSR a KSČ, Praha 1960

³² Komunistický ministr vnitra v době vnitropolitického zápasu 1945 – 1948. Svým rozkazem o odvolání některých nekomunistických okresních velitelů SNB a jejich nahrazení komunisty dal bezprostřední podnět k demisi demokratických ministrů 20. února 1948. Ministrem vnitra zůstává do 1953, mezi lety 1954 – 1955 ministrem pracovních sil.

Viz: Kaplan, K.: Kronika komunistického Československa, Doba tání 1953 – 1956, Praha 2005

³³ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací svazek Vlastimil Klíma č. 4720 , V-939

zbavena dolů, hutí, bank a továren, které se staly majetkem všeho lidu, kde byla odebrána půda statkářů a přidělena drobným a středním rolníkům, kde se dělnická třída stala rozhodujícím činitelem a kde život byl charakterizován bojem tříd, vytvořila jako jeden z monstrprocesů i obvinění ze „Zelené internacionály“.

V roce 1947 sabotovali ve vládě i v parlamentu představitelé „reakčních“ stran prohlubováním velkých revolučních změn. V Maďarsku, Bulharsku a Rumunsku byli „odhaleni“ Ferenc Nagy, Béla Kovacs, Nikola Petkov, Maniu a jiní předáci „velkostatkářských“ stran jako zrádci.

Podle zpráv komunistických funkcionářů vyšlo v červnu 1947 ve Washingtonu komuniké, které oznamovalo ustanovení tzv. „sdružení selských organizací“ pod vlajkou tzv. Zelené internacionály. Ta měla být tvořena politiky z velkostatkářských stran – americkým generálem Solborghem a pracovníkem britského ministerstva zahraniční sirem Dunderdalem, kteří tuto organizaci měli zajišťovat v anglosaských zemích, jakož i Imre Nagy³⁵, bývalý předseda maloroľnické strany a předseda vlády v Maďarsku, bývalý předseda bulharské tzv. Zemědělské strany Gemeto a bývalý vůdce chorvatských nacionalistů Maček. Později se k ní údajně připojili i uprchlí „zrádci“ Mikolajczyk³⁶, Černý³⁷ aj.

---

³⁴ Srovnej s vývojem ve Velké Británii po 1945, Clement Atlee, viz. Dějiny Velké Británie, Kenneth O. Morgan a kolektiv, Lidové noviny 1999

³⁵ Maďarský premiér od 23.10. 1956, který sestavil koaliční vládu během maďarského povstání, oznámil vystoupení země z Varšavského paktu a vyhlásil neutralitu Maďarska. J. Kádár vyhlásil vznik Maďarské socialistické strany pracujících. Povstání bylo definitivně potlačeno druhou intervencí sovětských vojsk 4. 11. 1956. I. Nagy byl popraven 1958.

Viz: Békés C., Rainer M. J., Germuska P.: Maďarská revoluce 1956

³⁶ Stanislaw Mikolajczyk, 1901 – 1966, polský pravicový politik. Přední činitel Polské lidové strany. V letech 1940 – 1943 místopředseda pak 1943 – 1944 předseda polské emigrační vlády. V Londýně, v letech 1945 – 1947 místopředseda prozatímní vlády národní jednoty. Po porážce ve volbách roku 1947 emigroval do USA. Viz: Paczkowski A.: Půlstoletí dějin Polska 1939 – 1989, Praha Academia 2000

³⁷ Jan Černý byl český politik, zastával dvakrát funkci předsedy československé vlády a působil jako ministr vnitra. První vláda od 15. 9. 1920 tzv. úřednická jmenovaná prezidentem. Na postu ministra vnitra zůstal i po sestavení nové vlády, kterou vedl Edvard Beneš. Premiér další úřednické vlády se stal podruhé mezi 18. 3. – 12. 10. 1926, ministrem vnitra zůstal až do roku 1929. V této funkci působil i ve vládách agrárníků Františka Udržala a Jana Malypetra a v roce 1938 v úřednické vládě Jana Syrového. Zemřel 1959.

Proces, v němž bylo Klímovi vyhrazeno také místo, se rozrůstal do své konečné podoby až průběhem samotného několikaměsíčního vyšetřovacího řízení. Předcházely mu vleklé procesy s církevní hierarchií, proces Dr. Milady Horákové³⁸ a spol., kde byly předvedeny osobnosti z obou dřívějších socialistických stran. V práci byl i případ Slánský³⁹ a spol., zaměřený proti některým prominentům z komunistické strany, jenž měl dokazovat, že v komunistických stranách východní Evropy byla kamuflována hnízda kontrarevoluce, vydržovaná západní špionáží.

Zbývala tedy nutnost politického procesu, jenž by zasáhl do dřívějších nesocialistických, tzv. občanských stran. Tak se zrodil proces „Zelené internacionály“, v němž byl zařazen ve skupině agrární jeden bývalý agrární poslanec, dva bývalí poslanci národně demokratičtí a připojena byla ještě tzv. vatikánská skupinka, dva katoličtí básníci.

Viz Kárník Z., České země v éře první republiky, 1. díl, Vznik, budování a zlatá léta republiky 1918 – 1929, Libri 2003

³⁸ JUDr. Milada Horáková, členka Národně socialistické strany od roku 1926. Po nacistické okupaci v březnu 1939 působila odboji a byla zatčena gestapem. Odsouzena k smrti, ale později trest změněn na doživotí. Byla vězněna v Terezíně a Třetí říši. O svém věznění v Terezíně podala svědectví v procesu s bývalým státním tajemníkem a říšským ministrem pro Čechy a Moravu K. H. Frankem.

Po osvobození v květnu 1945 znovu vstoupila do své strany, byla zvolena členkou parlamentu, ve kterém působila až do komunistického puče v únoru 1948, kdy rezignovala. 27.9. 1949 byla zatčena a označena za vůdkyni hnutí, které se mělo snažit svrhnout komunistický režim.

Proces s Miladou Horákovou a s jejími dvanácti kolegy začal 31. 5. 1950 a byl zinscenován jako veřejný politický proces po vzoru velkých sovětských čistek ve 30. letech. Proces měl svůj vnucený scénář, podle kterého se měli obžalovaní chovat. Horáková zůstala nepoddajná a bránila sebe a své ideály.

Pro její milost horovali např. Albert Einstein, Winston Churchill. Milada Horáková byla se svými třemi kolegy 8. 6. 1950 odsouzena k trestu smrti oběšením. Poprava byla vykonána 27. června 1950.

Viz: Kaplan K.: K politickým procesům v Československu 1948 – 1954, Sešity USD AVČR, sv. 15, Praha 1994, srov. Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice – Horáková a spol., Ministerstvo spravedlnosti, Praha 1950

³⁹ Rudolf Slánský byl členem KSČ od roku 1921. Za druhé světové války působil v Hlavním partyzánském štábu. Po válce byl zvolen generálním tajemníkem KSČ, stal se členem předsednictva UV KSČ. V roce 1951 byl krátce i náměstkem předsedy vlády. Posléze byl zatčen, zbaven všech funkcí, odsouzen jako hlava „protistátního spikleneckého centra“ k trestu smrti a popraven.

V roce 1963 byl rehabilitován právně a občansky, 1958 pak stranicky.

Viz: Proces s vedením protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským, Ministerstvo spravedlnosti, Praha Orbis 1953

Do Zelené internacionály⁴⁰ mohl být Dr. Klíma zařazen stejně jako do internacionály černé nebo rudé. Vždyť právě v dobách předmnichovských a mnichovských měl ostré politické boje s vedoucími představiteli republikánské strany, s domácím defétismem a kapitulanstvím.

Směrnicemi Zelené internacionály mělo být: 1) bezpodmínečně podporovat každou protisovětskou a protilidovědemokratickou politiku a propagandu, 2) vybudovat a zlepšit špionážní činnosti proti SSSR a zemím lidové demokracie⁴¹, 3) organizovat „inspiraci“, tj. rozvratnickou, teroristickou, záškodnickou a špionážní činnost.

Oficiální tisk 50. let profiloval agenty Zelené internacionály jako rozvraceče, kteří se obraceli hlavně na vesnické boháče a bývalé velkostatkáře, chtěli škodit socializaci vesnic, brzdit práci zemědělských družstev. U těchto tzv. agentů měl vyvolat odpor „neustále rostoucí úspěch socialistické výstavby zemědělství, zavádění nových moderních norem pokrokové zemědělské velkovýroby namísto zaostalého hospodaření na malých parcelách, jakožto i kolektivní obhospodařování půdy vedoucí k vyšším výnosům“...

Je třeba si uvědomit, že komunistické propagandě velmi napomáhala již třicetiletá existence SSSR a jejího propagandistického centra, která úspěšně vítězila v boji proti kulakům, která prohlašovala, že kapitalista, velkostatkář a fašista je všude stejný. Právě tato propaganda souborně hovořila o agrofašistických vůdcích Zelené internacionály.

---

⁴⁰ Viz: Agenti Zelené internacionály – nepřátelé naší vesnice, Orbis, Praha 1953, s. 5 - 32

⁴¹ Označení pro oficiálně socialistické státní zřízení, v němž má vedoucí úlohu komunistická strana či skupina stran pod jejím vedením. Od systému SSSR se státy LD lišily permanentní vládní koalicí označovanou jako národní či vlasteneckou frontu, kterou však určovala komunistická strana, v níž docházelo k soustředění veškeré moci. Dalšími změnami bylo např. i jiné uspořádání státních institucí a možnost soukromého vlastnictví půdy. V dobách existence SSSR tvořily lidovědemokratické země spolu s ním tzv. světový socialistický tábor, označovaný jako východní blok.

Země tohoto typu jsou většinou státy s pluralitní demokracií i mezinárodními organizacemi označované jako nedemokratické a nesvobodné. Důvodem kritiky je skutečnost, že zde vládnoucí třída potlačuje opoziční síly. Vládnoucí moc, která je tvořena převážně vždy komunisty (oficiálně mají ji tvořit zástupci dělnictva a rolnictva) oponuje tím, že ve státě mají mít přednost vždy zájmy celospolečenské (lidu) před potřebami menšin, nebo jednotlivců. Za tyto menšiny jsou považováni kapitalisté a soukromníci.

Viz: Vykoukal J., Lítora B., Tejchman M.: Východ - vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944 – 1989, s. 260 – 263, Praha Libri 2004, srov. Oxfordský slovník světové politiky, J. Krieger, Ottovo nakladatelství, Praha 2000

JUDr. Vlastimil Klíma byl zařazen do tzv. Kepkovy bandy, kde se mu spoluobviněnými stali Josef Kepka, profesor a funkcionář předválečné agrární strany, Antonín Chloupek, bývalý agrární poslanec, František Topol, úředník Investiční banky, JUDr. Otakar Čapek, bývalý velkostatkář, Vilém Knebort, bývalý poslanec Národního sjednocení, Josef Kostohryz, úředník Národní galerie a Dr. Václav Renč, spisovatel.

Za podmínek vyličených v pozdějších kapitolách a po dobu pobytu v komunistických kriminálech, byli výše uvedení dřívější příslušníci agrární, národně socialistické, národně demokratické strany a ostatní předmnichovští nekomunisticky smýšlející akademici pod přísným represem vyšetřovacích metod, hrozeb ze zbavení jakékoli lidské důstojnosti a možným ohrožením svého okolí, schopni vypovídat před hlavním soudním tribunálem následujícím způsobem:

„Cílem našeho protistátního hnutí Zelené internacionály bylo zničení samostatnosti ČSR a zapojení do tzv. Evropské federace.

Podle našich plánů, podporovaných americkými imperialisty, se tak měly stát všechny lidově demokratické země fašistickou agrární kolonií USA. Tohoto zločinného cíle jsme chtěli dosáhnout pomocí Američany vyprovokované světové války, v jejímž rámci jsme měli provést ozbrojený puč za aktivní účasti teroristických band, vyslaných sem Američany, a za tím účelem byly navázány styky se zrádcem Dr. Černým, který navrhoval vytvořit organizační centrum, které chtělo soustředit hlavní pozornost své činnosti na rozvrácení vesnice“...

Obviněný Chloupek byl údajně emigrantem Černým ustanoven vedoucím této bandy v ČSR. Obvinění přiznali, že Dr. Čapek jako spojka podřídil Chloupkovu vedení protistátní skupiny, které předtím společně založil s obviněným Topolem, Klímou a Knebortem. Ti spolu s Čapkem a ostatními prý připravovali ozbrojené bojůvky. Jeho ilegální skupina měla být

prostřednictvím Topola napojena na protistátní skupinu kulaků. Její vedoucí Jandoubek údajně po roce 1948 zorganizoval bandu z kulackých⁴² a klerofašistických⁴³ živlů v čele s obviněným Renčem, který navázal spojení s ilegální skupinou tzv. Literárních pracovníků vatikánského směru vedenou obviněným Kostohryzem.

Obviněný Kepka měl být Chloupkem určen za vykonavatele jeho sabotážních plánů. Ve spojení přes italského špiona Giorgiho Alberiho měla být Zelená internacionála stále ve spojení s Kepkou, Topolem, Klímou a Kostohryzem.

Komunistická strana vykonstruovala zahraniční spojky Zelené internacionály – tou měli být Jiří Bertl, Rys a Jaromír Kopecký v Paříži a Dr. Rašín v Monte Videu. Ti měli usilovat o znovuprosazení kapitalismu v ČSR. Socialistický tisk nařkl národně demokratickou stranu, že vychází z nejostřejšího nacionalismu a v zahraniční politice tedy musí usilovat o připoutání k západním mocnostem a začlenění do Američany připravovaných Spojených států středoevropských. Ve vnitřní politice mělo být programem vytvoření silného pravicového bloku ze živnostenské a agrární strany a zákaz činnosti KSČ.

Výše uvedení byli nařčeni a následně „usvědčeni z provádění sabotáží na vesnici.“ Protože roku 1949 došlo na vesnicích již k hromadnému ustavování JZD⁴⁴, měli dávat vesnickým

---

⁴² Ruské označení pro střední až bohaté rolníky. V době Nové ekonomické reformy jejich význam ještě vzrostl. Stalin v roce 1929 nařídil provést v rámci kolektivizace likvidaci kulaků jako třídy. V praxi jim byla odebrána veškerá půda, byli likvidováni nebo deportováni na Sibiř a utýráni v gulazích. Odhaduje se, že takto bylo zlikvidováno přes 5 miliónů kulaků, mimo jiné i za pomoci uměle vyvolaného hladomoru. Výsledkem byl rozsáhlý rozvrat a propad zemědělské výroby v SSSR.

Slovo bylo převzato i českými komunisty v rámci násilné kolektivizace probíhající v ČSR v 50. letech pro označení rolníků s výměrou nad 15 ha. Kulak byl ekvivalent pro třídního nepřítele.

Viz: Stalin J.V.: Otázky leninismu, Praha 1927

⁴³ Politická platforma spojení fašistických a náboženských uskupení, např. ve vedení tzv. Slovenského štátu za druhé světové války, Jozef Tiso.

Viz: Oxfordský slovník světové politiky, Krieger J., Ottovo nakladatelství, Praha 2000

⁴⁴ Jednotné zemědělské družstvo, forma organizace zemědělského podniku podle socialismu. V ČSR začala vznikat v důsledku socialistické zemědělské politiky za účelem vytvoření co největších orných ploch. Řada rolníků byla nucena vzdát se svého majetku pod různými druhy nátlaku. Vznik JZD s sebou nesl i ekologické problémy. Kvůli rozorání prostorů mezi menšími poli zanikly remízky a jiná přirozená ochrana, došlo k výrazným úbytům zvěře a mnoho druhů se stalo ohroženými, což ještě podopřila chemizace zemědělství.

boháčům instrukce⁴⁵, aby zaměřili svou protistátní činnost na hromadné nabádání rolníků k tomu, aby do družstev nevstupovali. Posléze měli akce přenést do krajů a okresů.

Program k rolníkům měl znít následovně. Nabádat je, aby se nedostavovali na schůze JZD, později pozvané rolníky na přípravnou schůzi JZD sice nechat jít, vyslechnout referát, ale nikdo z nich nemá zaujmout kladné stanovisko, takže k ustavení družstva nedojde nebo než bude navrhováno usnesení, se jeden vybraný střední rolník přihlásí o slovo a sám za sebe odmítne vstoupit do JZD a při té příležitosti se chopí pak ostatní, aby hromadným potleskem dali najevo svůj souhlas.

Obvinění ze „znehodnocování zemědělství“ se projevilo také v usvědčení „člena bandy Zelené internacionály“ Dr. Václava Renče.⁴⁶

Podle jeho výpovědi, která byla podle zvyku předem stylizována komunistickým ústředím a Dr. Renčem z paměti naučena do nejmenších detailů, aby před tribunálem zněla zcela věrohodně.

Strana zde obvinila centrálu Zelené internacionály z konstituování rozvratnické protistátní organizace tzv. AGROLIDO – ta měla být založena v brněnském kraji za účelem položení základů pro jednotnou křesťansko-selskou stranu na podkladě přípravy zvratu lidově demokratického zřízení v ČSR.

Přesnou formulaci programu měla být pověřena pražská skupina v čele s Dr. Berounským a profesorem Josefem Kostohryzem.⁴⁷

Vznik JZD se odehrál ve třech etapách. První byla dobrovolná, kdy členové družstva společně spravovali orné plochy. Druhá byla spojena se změnou struktury družstev na třetí a čtvrtý typ, což vyústilo v hromadné vystupování z družstev. Vedení strany na to reagovalo nuceným odkupem strojové techniky, což mělo znemožnit činnost zemědělců. Poslední fáze již byla spojena s násilnou kolektivizací půdy. Viz: Gottwald K.: O rolnické otázce, Praha 1956, tentýž: Od dvouletky k pětiletce, Praha 1949

⁴⁵ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis – podsvazek Vilém Knebort, č. V-939, výpovědi s. 1-17

⁴⁶ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací svazek Václav Renč, V-939, č. 2970, Protokol o výpovědi z 9.4. 1952, s. 17-25

⁴⁷ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Josef Kostohryz, č. j. B/4-V-2952, V-939 Ústí nad Labem, Protokoly a výpovědi z dubna 1952, s. 11-18

Ideovou oporou programu měly být papežské encykliky o uspořádání společnosti, podle nichž všečen veřejný a státní život v ohledu duchovním i hospodářském měl být prostoupen duchem křesťanských mravních zásad.

V kulturní tvorbě se „svoboda lidské osoby“ měla projevit volnou, státně nesměrovanou soutěží hodnot, v oblasti hospodářské pak zásadou soukromého podnikání, jen do určité míry kontrolovaného státem – tak mělo být zrušeno znárodnění eventuálně postátnění v průmyslu, živnostech i zemědělství.

V zemědělském sektoru měl být stát také vyloučen z přímého půdního hospodářství s výjimkou několika vzorných státních statků jako školních, pokusných a výzkumných zemědělských stanic. Ostatní státní statky měly být rozparcelovány zemědělci.

Dle obvinění nabádali Kepka a Chloupek k nepřipouštění klisen, provádění černých porážek, chování minimálního počtu domácí drůbeže, zrkmování tvrdého obilí, případně jemné moučné výrobky, nedodržování osevních plánů, provádění řídkých osevů.

Dále měl být brán zřetel na ta místa, kde družstvo dosud nebylo založeno a mělo dojít z znemožnění jeho ustavení. Pro obce, kde JZD již pracovalo, se měli vesničtí boháči vetřít na vedoucí místa, odkud měli záměrným zadlužováním a znemožňováním úspěšné organizace rozbíjet obhospodařování družstva. Tyto úkoly měly být přeneseny na budované ilegální skupiny v ostatních českých krajích.

Podniky zemědělsko-průmyslové, tj. mlýny, cukrovary, lihovary, konzervárny, a ost. měly být ve vlastnictví zemědělců a tou formou dobrovolného družstevnictví.⁴⁸

Církev měla být z držby zemědělské půdy vyloučena, ale mělo být zachováno nebo i rozšířeno její vlastnictví lesní. Sociální i hospodářské otázky zemědělské měly být řešeny

---

⁴⁸ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, V -939, výsledky, V-939, – zápisy a výpovědi o konfrontaci Kostohryz – Prokůpek – s. 9-10, Knebort – Klíma – s. 25-26, Knebort – Kostohryz – s. 29-30, Klíma – Čapek – s. 33-34, Čapek – Topol – s. 35 – 36, Kostohryz – Kepka – s. 37 -38

v zemědělských komorách, volených institucích zemědělských, z nichž měla vycházet iniciativa k vládě i k zákonodárnému shromáždění. Zemědělskou část programu měli zpracovat Dr. Berounský a Dr. Karhan za poradní účasti brněnské protistátní skupiny, zvláště pak jejího člena Ing. Aloise Schneidera.

V oboru správním měly být zrušeny kraje a okresy a obnoveno zřízení zemské s okresními hejtmany a obecními starosty.

Peněžnictví mělo být uspořádáno s ohledem na potřeby úvěru, zvláště pro drobnější podnikatele po vzoru lidového peněžnictví z první republiky, jako byly kampeličky a raifeissenky.⁴⁹

Také v kapitole kulturní, jejíž hlavní redakcí měli být pověřeni Josef Kostohryz a Dr. Bedřich Fučík, ředitel nakladatelství VYŠEHRAD v Praze, měla být uplatněna zásada soukromého podnikání v produkci distribuce kulturních statků, tj. ve filmu, v divadelnictví a v knižním vydavatelství. Aby bylo zajištěno, že ve svobodné vydavatelské soutěži nebude zapomenuto na literaturu orientovanou výslovně křesťansky, mělo být k vydávání této literatury určeno právě nakladatelství VYŠEHRAD v Praze a popř. získán rozhodující vliv v ještě některém jiném vydavatelském podniku, přičemž mělo být počítáno zvláště s bývalou Národní politikou, později Prací v Praze.

Programovou formulaci otázek nakladatelských měl mít za úkol Dr. Bedřich Fučík ve spolupráci s Václavem Prokúpkem.

Všichni členové protistátní organizace AGROLIDO prý počítali s tím, že v ČSR dojde ke zvratu lidovědemokratického zřízení a to buď nucenou dohodou mezi západem a východem, následkem diplomatického a hospodářského nátlaku západních mocností a nebo třetí světovou válkou, kde by doufali ve vítězství západu.

---

⁴⁹ Typ družstevních záložen hojně se objevujících v Rakousko-Uherské monarchii od 2. poloviny 19. století. Jejich vývoj byl přerušen v Československu komunistickým převratem 1948, činnost obnovena po roce 1989. Viz: Z dějin českého bankovníctví v 19. a 20. století in: Acta universitatis Carolinae Philosophica et historica 5-1997 – Zdeněk Jindra: První etapa centralizace bankovního kapitálu

V obou případech mělo být cílem AGROLIDO vstoupit jako vlivná politická strana do vedení vlády a obsadit klíčová ministerstva - vnitra, informací a zemědělství a zároveň měl být uplatněn co největší vliv na vedení státního rozhlasu a obsazení velkých tiskových podniků bývalé strany agrární a lidové.

JZD měla být po zvratu zrušena a půda vrácena zpět zemědělcům do osobního vlastnictví.

Dále měla být zrušena KSČ.

Otázka slovenská v programu nebyla zahrnuta, ale mělo se počítat, při možnosti zachování samostatného československého státu, že by si Slovensko podrželo rozsáhlou autonomii⁵⁰ a v případě vytvoření středoevropské federace by Slovensko tvořilo samostatnou státní jednotku v rámci této federace. V obou případech se údajně předpokládalo, že na Slovensku zvítězí obnovená demokratická strana.

V otázce odsunutých českých Němců se mělo počítat s možností, že západní státy donutí obnovenou kapitalistickou ČSR k částečné reemigraci Němců⁵¹ a že tím vzniknou těžké problémy v otázce zemědělského osídlení.

---

⁵⁰ K ČSR se Slovensko ústy Slovenské národní rady připojilo tzv. Martinickou deklarací 30. října 1918. Zakrátko byly zahájeny boje o Slovensko proti prouherským silám a maďarské Rudé armádě v souvislosti s vytvořením Slovenské republiky rad na východě Slovenska.

Problémy Slovenska po vzniku ČSR byly ekonomické, téměř neexistující infrastruktura, nedostatečná pozemková reforma, z české strany ignorování snahy o autonomii, ignorování předcházejících dohod ústních i Pittsburské dohody, dále kulturní jako nespokojenost s převahou českých učitelů, inženýrů... To vše bylo jedním z důvodů separace Slovenska od ČSR a vznik Slovenského štátu dne 14.3. 1939

Po 2. světové válce výsledkem Pražských dohod 1945 – 1946 byl zakotven asymetrický model institucí ústí v centralizaci.

Odlišné vnímání priorit na Slovensku a v českých zemích – federalizace vs. demokratizace ústí do nejednotnosti při realizaci reformního programu roku 1968. Invaze sovětských a spojeneckých vojsk Varšavské smlouvy 21.8. 1968 likviduje možnosti pokračování reformu a na Moskevských jednáních je vytvářena osnova budoucí normalizace i personálního obsazení nejvyšších míst. Prvním tajemníkem KSČ a po roce 1975 prezidentem se stává Slovák Gustáv Husák. Zákon o česko-slovenské federaci je přijat 27. října 1968 a od 1. 1. 1969 existují dvě samostatné národní republiky – Česká a Slovenská.

Viz: Klimek A.: Říjen 1918, Praha 1998, srov. Rychlík J.: Rozpad Československa, Praha 2002

⁵¹ V květnu 1945 vyvrcholily v Protektorátu Čechy a Morava protiněmecké nářady a zdálo se, že další česko-německé soužití není možné. V domácím odboji se myšlenka totálního odsunu Němců objevila bezprostředně po heydrichádě v roce 1942 a. k zesílení protiněmeckých nálad bezprostředně před koncem války přispěly nejvíce závěrečné válečné operace na českém území, které vedl německý plní maršál Schörner, a také návrat vězňů z koncentračních táborů spolu s odhalování nacistických zločinů.

4 - Trestní oznámení, zatčení, obvinění a proces s tzv. Zelenou internacionálou, soudní líčení, rozsudek

4.1 - Obvinění Dr. Klímy

Obvinění Dr. Klímy z velezrady bylo vydáno v Ústí nad Labem dne 18. srpna 1951.⁵²

Byl obviněn ze spolupráce s Topolem, který ho získal pro pomoc organizaci tvořenou bývalými agrárníky. Topolovi měl Klíma zprostředkovat ilegální spojení s Dr. Černým a Hrabíkem v emigraci.

Mimo to měl mít vlastní ilegální skupinu tvořenou z úředníků bývalé Živnobanky, která pracuje proti lidově demokratickému zřízení v ČSR.

Ing. Mrkvan, který udání na Dr. Klímu podal, se výše zmíněné informace měl dozvědět od Topola, který měl být s obviněným Klímou v přímém kontaktu.

Dne 29. listopadu 1951 byl vydáno státní prokuraturou 9. trestního oddělení v Praze rozhodnutí o vazbě Dr. Klímy, č. j. 9 SPt/I-537/51/b.

V mezinárodním kontextu jako první žádala odsun všech Němců z odstoupeného území již na podzim 1939 polská exilová vláda v Londýně. Tento požadavek vyslovila při kritice Edvarda Beneše a rozhovorů, které od 3. 9. 1939 vedl s představiteli sudetoněmeckých sociálních demokratů v exilu, zejména s předsedou Wenzelem Jakschem. V červnu 1943 dali souhlas k celkovému odsunu Roosevelt a Stalin a v prosinci 1943 vedení KSČ Odsun začal fakticky již evakuací mnoha sudetských Němců před postupující frontou a k samotnému „vyhánění“ začalo docházet již v průběhu pražského květnového povstání.
Viz: Kuklík J.jr., Mikule V.: Němci a Maďaři v dekretch prezidenta republiky, Studie a dokumenty 1940 – 1945, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Dolpňek, Brno 2003

⁵² Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, V-939, č. 4720 - Návrh na zatčení z 18.8.1951, Krajské velitelství StB v Ústí nad Labem, Rozkaz k zatčení s dodáním Dr. Klímy do litoměřické věznice

Jako předložené důkazy posloužily⁵³:

1) Spis Satanisté z roku 1922, z něhož dle doznání Klíma čerpal látku pro psaní protisovětských článků.

Ve skutečnosti byla brožura vydána kdysi proti Trockému⁵⁴ a jeho společníkům, ve které se dokazovalo, že trockisté byli sami Židé.

2) Několik čísel strojopisem psané Národní myšlenky, jejímž vydavatelem Dr. Klíma byl. Na těchto stránkách měl Klíma hájit kapitalistické zájmy české buržoazie a zkreslovat a zesměšňovat skutečnosti o SSSR.

Jedno číslo mělo obsahovat předmluvu Dr. Kramáře. Bylo to bohužel číslo vydané po Kramářově smrti v roce 1937 a ve skutečnosti se jednalo o předmluvu od jakéhosi Jaroslava Kříže.

3) Spisek Rusko a Lužice⁵⁵ z roku 1933, který měl obsahovat štvavé skutečnosti o SSSR a na základě toho byl Klíma osočen z hájení zájmů kapitalistů v ČSR.

4) Dopis psaný česko-německy a adresovaný ministerstvu spravedlnosti v roce 1944⁵⁶.

5) Brožura Interpelace⁵⁷. Dr. Klíma protestuje proti návštěvě generálního sekretáře Komunistické internacionály⁵⁸ Dimitrova⁵⁹ v ČSR.

---

⁵³ Viz. Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, 4720, V-939 - Rozhodnutí o předložení věcných důkazů soudu z 17.4. 1952, č. B/4-V-4720/52 ,

⁵⁴ Lev Davidovič Trockij, sovětský politik, jehož názorové hnutí vzniklo jako protiváha stalinismu. Liší se hlavně v pojetí socialistické revoluce, která má být v trockismu permanentní. Tato ideologie byla oblíbená hlavně v zemích Latinské Ameriky, kde ji v první polovině 20. století šířil sám Trockij
Viz: Trockij, L.D.: Co je permanentní revoluce?, Praha 2000

⁵⁵ Viz: Janko Dušan: Rusko a Lužice, Praha 1933, obsah kapitol: Rusko ve světle pravdy, číslic a fakt, Pod Stalinovým Kremlem stojí fronty na chleba, Nová proticírkevní kampaň sovětské vlády.

⁵⁶ Dopis pochází z doby, kdy byli čeští advokáti nasazováni k práci do Říše. Aby Dr. Klíma nebyl nasazen, uvedl, že jako advokát je jedním z mála specialistů pro rozhodčí soudy ve věcech obilního a moučného hospodářství. Jeho snaha nemusit pracovat v Říši a pro Říši byla ovšem komunistickým aparátem obrácena na ruby a vyplynula z ní „nabídka okupantům ve prospěch vázaného a válečně důležitého hospodářství a Klímova aktivita za okupace“...

6) Opis dopisu psaný francouzsky vyslanci Francie De Jeanovi.⁶⁰

7) Kalendářik z roku 1949⁶¹

Vlastimil Klíma byl obviněn z vybudování ilegální organizace na území ČSR z řad intelektuálů ideologicky orientovaných na Vatikán, které se zabývaly hlavně opatřováním špionážních zpráv, které měl předávat italskému špionovi Albertimu.

Pro tento cíl měl do skupiny získat Dr. Stanislava Berounského, tehdejšího úředníka ministerstva průmyslu, Ing. Ladislava Karhana, JUDr. Oldřicha Albrechtra, úředníka ministerstva zahraničních věcí, Ladislava Jehličku, redaktory a spisovatele Václava Prokūpka a Václava Renče.

Vlastimil Klíma byl zařazen do tzv. Kepkovy bandy, kterou dále tvořili:

---

⁵⁷ Brožura Interpelace 1094, Poslanecká sněmovna N.S.R.Č. 1937, 6. zasedání, IV. volební období. Zde Dr. Klíma interpeluje na str. 4 u ministra vnitra proti návštěvě generálního sekretáře komunistické Internacionály, což mělo dokázat jeho záporný postoj proti mezinárodnímu dělnickému hnutí.

⁵⁸ Mezinárodní organizace komunistických stran pro vývoz revoluce se sídlem v Moskvě. Ustanovena v březnu 1919 za účasti 45 delegátů z 19 politických organizací. Prvním předsedou se stal G. Zinovjev. Myšlena jako celosvětová politická strana s místními pobočkami v jednotlivých státech, s cílem vítězství komunismu ve světě. Na Stalinův rozkaz nejprve rozpuštěna 1943 a pak pod jménem Kominforma obnovena 1947. V roce 1956 byla zrušena.

Viz: Pelikán B.: Komunistická internacionála, 2. díl – Období 1926 - 1943, Praha 1984

⁵⁹ Bulharský politik Georgij Dimitrov (1882 – 1949), vůdce Vlastenecké fronty, který se přičinil o zrušení monarchie a vyhlášení socialistické ústavy.

Viz: Dimitrov G.: Po Mnichovu, Praha 1951

⁶⁰ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, 4720, V-939. Ze dne 2.2. 1948. Dopis obsahuje poděkování a pozvání na večírek na francouzskou ambasádu. Mělo dokázat Klímovy osobní styky se západní imperiální mocností.

⁶¹ Viz: tamtéž. Kde jsou na datech z ledna až května 1949 zaznamenány schůzky s Kopečkem, což bylo krycí jméno pro Jaromíra Kopeckého, funkcionáře národně socialistické strany, se kterým měl Klíma při těchto příležitostech umlouvat pravicový blok a spolupráci s ilegální pravicovou stranou – národně demokratickou, národně socialistickou a agrární stranou. Na straně 6 poznámkového kalendářiku byla nalezena poznámka čj. 23785/IV/Z, což bylo zamaskované číslo Jaquese Richera, francouzského leteckého attaché, pro kterého měl Klíma získávat špionážní informace.

Josef Kepka⁶², bývalý agrárník, obviněný z toho, že se po roce 1948 nesmířil s neobnovením agrární strany⁶³ a proto se účastnil schůzek, na nichž byly získávány prostředky na rozšiřování ilegálních letáků, které ve formě tzv. epištol měly vybízet rolníky k aktivnímu boji proti uskutečnění usnesení přijatých v hradeckém programu..

K návrhu Kepky se měl přidat Antonín Chloupek a tito měli v každém okrese vytvořit tzv. okresní velitelství, jemuž pak budou podřízeny všechny banky v jednotlivých místech.

Antonín Chloupek⁶⁴, za Rakouska-Uherska hospodářským správcem na třech velkostatech hraběte Dauna, od 1915 člen agrární strany, od roku 1920 byl poslán na Podkarpatskou Rus⁶⁵, aby tam upevnil hospodářskou a politickou moc velkostatkářů, poté se stal kontrolním tajemníkem ústředního výkonného výboru agrární strany a byl ve spojení s Dr. Černým, který měl pracovat v centru agrárníků v zahraničí. Černý měl Chloupka určit za vedoucího agrární strany v ilegalitě. Ve sběrném táboře v Salzburgu měly být Kepkovi (jako uprchlíkovi po roce 1948) nabídnuty dvě možnosti uplatnění se ve službách Američanů – buď vstoupit do Černých oddílů, zakládanych, aby byly zařazeny v Koreji do boje proti KILDR nebo se

---

⁶²Viz. Archiv MV, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, Josef Kepka, V-939 - Životopis Josefa Kepky s. 104-105, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, zápisy o konfrontaci Kepka – Kostohryz s. 37-38, tamtéž.

⁶³ Česká strana agrární založená 1899, představitelem Alfons Štastný. Strana s představou nízkého vlivu rolníků, stavovské ideologie, s reakcí na proces industrializace, tvorbu dělnické třídy, se snahou sjednocení celého venkova, Významnými činiteli byli premiér Antonín Švehla, Stanislav Kubr, Karel Prášek, tiskovým orgánem Selské listy, Zemědělské listy, deník Venkov
Viz: Vykoupil L.:Slovník českých dějin, Brno 2000

⁶⁴ Viz. Archiv MV, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, výpovědi a protokoly Chloupek – Kepka s. 19-20, konfrontace s ostatními členy „bandy“ s. 42 – 55, Archiv Ministerstva vnitra

⁶⁵ Území dnešní Zakarpatské oblasti, mezi lety 1919 – 1939 jedna ze 4 samosprávných zemí Československa, hl. městem Užhorod. V listopadu 1938 se jejím centrem stalo po První vídeňské arbitráži, která přičlenila jižní oblasti včetně Užhorodu a Mukačevo, osídlené především Maďary k Maďarsku, město Chust.
Po roce 1945 bylo toto území připojeno k SSSR.

přihlásit do služeb CIA⁶⁶ – podle vynucené výpovědi se Kepka rozhodl pracovat jako vojenský špion pro Američany.

Dále byl Antonín Chloupek obviněn, že se po osvobození 1945 sešel na ilegální schůzce u továrníka Miroslava Javůrka s bývalým tajemníkem klubu agrárních poslanců Holanem a Nebeským – bývalým předsedou Národního souručenství,⁶⁷ aby se domluvil na přípravách k obnově agrární strany. Pak měl současně dát zvláštní směrnice k protistátní činnosti vesnickým boháčům, které pak měly být vydány v kraji pražském a jihlavském.

František Topol⁶⁸, který se měl do protistátní činnosti zapojit v březnu 1949 tím, že k výzvě bývalého továrníka Svobody jednal s Vlastimilem Klímou o jeho odchodu do zahraničí, aby tam byl jako člen tzv. národní rad vedl boj za obnovu kapitalismu v zemích lidové demokracie. Dále měl v červnu 1949 odcizit ve svém zaměstnání finanční plán a celkovou bilanci o hospodaření národních stavebních podniků, které měly být předány Svobodovi k dalšímu doručení špionážní centrále do ciziny, ač měl jako zaměstnanec Investiční banky vědět, že tyto informace musí uchovat v tajnosti.

V lednu 1950 se měl dovědět o existenci a cílech Zelené internacionály. Měl plně souhlasit s návrhem Otakara Čapka na vytvoření zvláštních bojůvek vybavených zbraněmi, které by v okamžiku očekávaného státního převratu byly s to vyvolat za pomoci amerických teroristických skupin vysazených za tím účelem do ČSR, krveprolití.

---

⁶⁶ Central Intelligence Agency je nezávislý vládní úřad USA zodpovědný za provádění a ochrany politiků a bývalých politických činitelů USA.

Viz: Oxfordský slovník světové politiky, Krieger J., Praha – Ottovo nakladatelství 2000

⁶⁷ Organizace vznikla po 20. březnu 1939. , vedoucím A. Hrubý. Měla se stát masovou stranou, jež by byla oporou protektorátní vlády a prezidenta. V březnu dubnu 1939 proběhl masový nábor, při němž bylo získáno 97% mužské dospělé populace

Viz: Kvaček R., Tomášek D.: Obžalována je vláda, Praha 1999

⁶⁸ Viz: Archiv MV, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, konfrontace Topol x Čapek s. 35-36, Topol x Mrkvan s.21

Otakar Čapek⁶⁹ byl velkostatkář, který se v roce 1925 stal s ministrem Práškem spoluzakladatelem pravicové strany agrárně konservativní, která tehdy spolupracovala s vůdcem národní obce fašistické, Gajdou.

Obviněn byl z vypracování programu protistátní činnosti. Měl dostat za úkol vyhledat osoby vhodné k sabotáži ve votickém okrese. Na schůzkách se měl dohodnout, že navrátí půdu velkostatkářům a továrny fabrikantům a že při předpokládaném zvratu obsadí pražský rozhlas, v němž přednese programové prohlášení a že dále s ostatními převezmou jeden velký tiskový národní podnik, jehož se Čapek stane vedoucím redaktorem.

Další protistátní činnost měla být zaměřena na agrárníckou ilegalitu tím, že v lednu 1949 mělo dojít k dohodě s Rechziglem⁷⁰ na vytvoření společného bloku. Když ten uprchl do Západního Německa a odtud přes Anglii do USA, měl Čapek udržovat spojení s agrární ilegalitou prostřednictvím Dr. Mrdky, který měl zprostředkovat častou výměnu dopisů a být pravidelně Rechziglem informován.

Vilém Knebort⁷¹ působil při iniciativě slučování národní demokracie, Stříbrného ligy a tzv. Národní fronty prof. Mareše v společnou organizaci, jíž bylo Hodáčovo Národní sjednocení. Od roku 1935 byl poslancem, poté předseda Národního souručenství v Praze a později člen Beranovy hospodářské rady.

---

⁶⁹Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací svazek č. 4713, V-939, Otakar Čapek, protokoly o výpovědi z 24.8.1951, 21.3.1952, 16.4.1952, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, zápis o konfrontaci Čapek x Klíma – s. 33 -34, tamtéž.

⁷⁰Viz tamtéž: Osobní vyšetřovací svazek Dr. Ing. Otakar Čapek – podsvazek, V-939 Ústí nad Labem, výsledky č.j. B/4-V-209/60-51/313, B/4 V-209/60-51/310, 29113/936/60-51, 6256/1068-52, 9952/60 1472-52, 847660/60/1588-52, 13167/601882-52

⁷¹ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis č. 255, výpovědi a protokoly duben 1951 – leden 1952, s. 16 – 28, dále podsvazek V-939 Vilém Knebort, výpovědi a protokoly s. 1-17, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414 – zápis o konfrontaci Knebort x Klíma s. 25-26, Knebort x Kostohryz s. 29- 30

Jako obvinění posloužily vykonstruované důkazy o dohodě s továrníkem Václavíkem, Rechciglem a Nebeským o vytvoření tzv. Občanské strany z bývalé strany agrární, národně demokratické a živnostenské. Když tato věc nevyšla, měli se shodnout na tom, že budou spolupracovat s Demokratickou stranou na Slovensku – dále se měla konat údajná schůzka s tehdejším náměstkem předsedy vlády Ursinym, s nímž se měl dohodnout, že bývalí příslušníci národní demokracie a strany agrární budou hlasovat pro Demokratickou stranu⁷² v nastávajících volbách.

Další obvinění vzrostlo z Knebortova členství v národně socialistické straně, do které vstoupil v roce 1945. Když byla tato strana roku 1948 zmařena, měl se rozhodnout na vybudování rozsáhlé sítě protistátních organizací, které by připravily státní převrat v ČSR a za tím účelem navázat spojení v zahraničí, hlavně s Rysem, Kopeckým a Rašínem.

4.2 - Zatčení Dr. Klímy

Manželé Klímovi se koncem srpna 1951 vrátili z dovolené z Mariánských Lázní.

V sobotu 1. září u Klímů zazvonila státní policie a prohlásila Klímu za zatčeného⁷³.

Následovala domovní prohlídka, přičemž Dr. Klíma musil stát na místě. Poté následoval transfer do cely v Litoměřicích, kde byl nechán několik dní, aniž by se cokoli událo. Špehýrkou byl neustále kontrolován⁷⁴.

---

⁷² Demokratická strana byla politická strana působící na Slovensku. Působila ve dvou obdobích: před nástupem komunismu v letech 1944 – 1948 a po pádu komunismu v letech 1989 – 2006. V etapě 1944 – 48 byla důležitá jako nekomunistická strana, která vyhrála s převahou volby na Slovensku v roce 1946 a zmařila tak snahy slovenských komunistů.

Viz: Vykoupil L.: Slovník českých dějin, Brno 2000

⁷³ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma – Návrh na zatčení ze dne 18.8. 1951, Velitelství StB Ústí nad Labem, č. 4720, dále Osobní vyšetřovací spis Josef Kepka, podsvazek, V-939, Trestní oznámení Ministerstva národní bezpečnosti, velitelství StB v Ústí nad Labem z 18.4. 1952 –Kepka a spol., č. j. B/4-V-1414/52

Protokol o domovní prohlídce z 1.9. 1951, 9.4. 1952, viz: tamtéž

⁷⁴ Podle V. Klímy

Díky politické amnestii roku 1960 byl Dr. Klíma propuštěn z vězení a roku 1964 požádal o obnovu svého procesu. To nevěděl, že ostatní členové odsouzené „skupiny“ již podali žádost o obnovu procesu a Dr. Klíma byl do ní automaticky zahrnut.

Dr. Klíma nikdy nedostal písemný obžalovací spis ke svému procesu, nikdy mu nebylo doručeno znění rozsudku, jak to předepisuje zákon. Vůbec neznal obsah všech svých trestních spisů a na takovém základě se jako advokát nemohl pouštět do řízení, tím spíše, když uvážil, že žádný obhájce nebude mít dost času ani chuť pečlivě hory papírů prostudovat.

Při studiu papírů po propuštění objevil dokument, který neznal nikdo z odsouzených – zprávu o prošetření, kterou vydalo Ministerstvo vnitra a inspekce ministra pod datem 7. 5. 1956.

Úvodem se říká, že prošetření bylo provedeno po stížnosti tří odsouzených (z nichž jeden byl z procesu Zelené internacionály) a ti že si stěžovali na brutální vyšetřování a používání fyzického a psychického násilí.

Teprve po návratu na svobodu zjistil Dr. Klíma, že rok 1956 přinesl mnoho nového – především v SSSR proběhl XX. sjezd KSSS⁷⁵.

V dokumentu ministerstva se sice konstatuje, že orgány inspekce ministra provedly prošetření, a přestože nebyly zjištěny v plném rozsahu „nedovolené vyšetřovací metody“, jak uvádí stěžovatelé, byly mnohé prokázány vyjádřením pracovníků ministerstva vnitra. Doklady potvrzují neobjektivní vyšetřování a dokazování trestné činnosti – administrativní protokoly se vězni učili nazpaměť⁷⁶.

---

⁷⁵ 14. – 25. 2. 1956. Sjezd odsoudil zneužívání moci a tzv. kult osobnosti J.V. Stalina. Bylo rozpuštěno Informbyro komunistických stran.

Viz: Vykoukal J., Litera B., Tejchman M.: Východ – vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944 -1989, kapitola II. – Postalinský otřes, str. 299 – 304, Praha – Libri 2000

⁷⁶ Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 4, Paměti dr. Klímy sepsané pro Národní archiv – kapitola „Ze života starého kriminálního...“

V dokumentu byly nadále obsaženy zápisy o výsledku čtyř důstojníků ministerstva vnitra. Obcházelo se v nich prováděné násilí na osobách, ale co tam poznamenáno bylo, stačí k dostatečnému odhalení vyšetřovacích metod.⁷⁷

Nadporučík Josef Lhoták vypověděl: „Jak je známo, existovala tehdy taková praxe, že každý úsekový protokol opravoval velitel vyšetřovacího oddělení stylizačně i v podstatě, která měla vliv na smysl doznání věcí – v tomto případě Zelené internacionály byly opravy prováděny zvlášť usilovně. Opravené protokoly byly přepisovány a výsledkem znovu prohovořovány.

Ikdyž mučení problesklo v těchto výsledcích jen náznakem a konkrétně např. oslňováním vyšetřovance nebo upravenou stolní lampou, o přepisování a opravování, tj. o padělání vyšetřovacích protokolů bylo řečeno všechno naplno a jasně.

Zajímavé bylo, že v této inspekční zprávě ministerstva vnitra jsou obsaženy také dva protokoly s Klímou společně odsouzeného Topola⁷⁸ – ten se také musel psát podle diktátu referenta, naučit se to nazpaměť a při hlavním přelíčení svůj dopis citovat. Také uvedl, že při vyšetřování za každou nezodpovězenou otázku musel dělat 100 – 600 dřepů, byl mlácen do břicha a žaludku a že na ruku mu byl zaveden galvanický článek. Byl přitom spoután a měl zavázané oči. Jiný vyšetřovatel mu zase stál na chodidlech, chytal ho za krk a hrozil, že ho zlikviduje za sucha, že nepříjde před normální soud, že bude odsouzen jako bandita a vyřizen i s popravou za 2 hodiny.

Výpovědi u hlavních přelíčení znal Topol, jako všichni ostatní odsouzení, předem nazpaměť.

Výše zmíněná inspekční zpráva vydaná Ministerstvem vnitra- Inspekcí ministra⁷⁹ byla přísně utajena. Avšak i po amnestii v roce 1960 se odsouzení musili sami domáhat obnovy řízení. U Dr. Klímy trvalo soudní projednávání od roku 1964 do února 1967. Nakonec prokurátor od

---

⁷⁷ Poručík Karel Štěrba, nadporučík Miloslav Kovář, poručík Viktor Veselý uvedli, jak viděli své kolegy páchat násilí. Viz: Paměti Dr. Klímy, karton 5, Archiv Národního muzea

⁷⁸ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis František Topol, podsvazek V-939, výpovědi a protokoly z 25.8. 1951, 28.8.1951, 10.9.1951, 19.9. 1951, 5.1. 1952, s. 4-89

⁷⁹ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Skupinový vyšetřovací svazek 1414, František Topol, V -939, – Inspekční zpráva Inspekce ministersva vnitra z 7.5. 1956

původní obžaloby a rozsudku Státního soudu⁸⁰ v celém rozsahu ustoupil a Dr. Klíma byl v plném rozsahu rehabilitován.

Když se Dr. Klíma roku 1964 poprvé dostal ke svým spisům, dostal do ruky originál návrhu na své zatčení, vydané Krajským velitelstvím státní bezpečnosti v Ústí nad Labem dne 16.8. 1951. Ve spisu bylo uvedeno. Dr. Klíma, naposledy zaměstnaný v Československých závodech, n.p. v Praze 2, dříve úředník Živnobanky, politicky organizovaný v bývalé straně národně socialistické, kde byl funkcionářem, byl získán pro ilegální organizaci bývalých agrárníků a těm měl zprostředkovat ilegální spojení s emigrací v zahraničí – s Dr. Černým a Hrabíkem. Mimo to měl mít vlastní ilegální skupinu z úředníků bývalé Živnobanky, která pracovala proti lidově demokratickému zřízení ČSR.

Všechny tyto okolnosti se osoba, která podala oznámení na Dr. Klímu, Ing. Mrkvan, měl dozvědět od Františka Topola, který byl s Klímou v přímém jednání. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem a se zřetelem k tomu, že by jmenovaný Dr. Klíma mohl uprchnout do zahraničí, případně varovat ostatní členy ilegální skupiny, navrhoval Ing. Mrkvan jeho zatčení a zabavení písemného materiálu.

Vidíme zde první omyl – Dr. Klíma nikdy nebyl úředníkem Československých závodů v Praze II a nikdy úředníkem Živnobanky – byl advokátem a naposled měl kancelář v Žitné ulici v Praze v rámci reorganizace, resp. znárodnění advokacie a zařazen do advokátní poradny v Bolzanově ulici v Praze. Úsměvné je i to, že Československé závody, n. p., ve Štěpánské ulici v Praze II vůbec neexistovaly. Není třeba dodávat, že Dr. Klíma neměl nějakou ilegální skupinu úředníků Živnobanky...

Podle Klímových pamětí sepsaných po propuštění z vězení se dovídáme⁸¹, že Ing. Mrkvana ani Topola, o nichž je v návrhu řeč, vůbec neznal, navíc byli oba ve vyšetřovací vazbě.

---

⁸⁰Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, Rozsudek Státního soudu v Praze z roku 1967 s. 308-333

Další zmatky objevené při prozkoumávání dokumentů svého procesu v 60. letech objevil Dr. Klíma např. na dokumentech **jím podepsaných** ze dne 29. 1. 1951 – cituje se zde: „vyslýchaný je dále hodnocen jako dopustivší se velezrady, byl aktivním členem agrární organizace celostátního rozsahu“.

V této době Klíma vůbec v Praze nebyl, ale ve vazbě v Litoměřicích – to byl další podvod – avšak již před tím bylo znovu žádáno o další prodloužení vazby – dne 3.1. 1951 byla státním prokurátorem v Ústí nad Labem podána žádost, a to do února 1951. Zde byl Klíma obviněn z aktivního členství v ilegální agrární organizaci celostátního rozsahu nazvanou „Léto“, a proto nebylo možné skončit jeho vyšetřování pro rozsáhlost této akce.

V citované žádosti o povolení prodloužení vyšetřovací vazby⁸², jejíž doba byla upravena zákonem, se o Dr. Klímovi hovoří jako o „aktivním členu ilegální organizace Léto“ – ovšem nikdy při výslechu nepadlo ani slovo o této organizaci. Na nic takového Dr. Klíma nebyl nikdy tázán a nepadlo o tom ani slovo při hlavním přelíčení, a tak svými promulacemi žádosti o prodloužení Klímovy vyšetřovací vazby uváděly vlastně vyšetřovací orgány v omyl i prokuraturu.

Ve skutečnosti trvala Klímova vyšetřovací vazba až do Hlavního přelíčení, a to v Ruzyni – konalo se u tehdejšího státního soudu v Praze ve dnech 23. – 26. 4. 1952.

Skutečnost, jak vyšetřovací a jim nadřízené orgány vymýšlely, zkreslovaly a libovolně konstruovaly své úřední dokumenty nejen v podstatě samotného obvinění a žaloby, ale i při formálních, zákonem předepsaných způsobech svého postupu, je možno prokázat jednotlivostmi.

---

⁸¹ Viz: Archiv Národního muzea, karton 5, paměti Dr. Klímy sepsané pro Národní archiv, kapitola „Po propuštění z kriminálu“

⁸² Archiv Ministerstva vnitra – Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, 4720 - Rozhodnutí o prodloužení vazby – Krajské velitelství StB Ústí nad Labem, č.j. B/4-V209/60-51 z 1.11. 1951, č.j.B/4-V-4720/60-51 z 3.1. 1952, č.j. J B/4-V-4720-60-51 z 15.2. 1952

V červenci 1969⁸³ byl Dr. Klíma nucen podat žalobu o náhradu škody za poškození na zdraví vyšetřovací vazbou a výkonem trestu, u Ministerstva spravedlnosti jako představitele státu. To proto, že ministerstvo uplatňovalo stanovisko, že porušení Klímova zdraví není nezákonnými zákroky proti němu v příčinné souvislosti. Ministerstvo předložilo ve sporu Klímovu zdravotní a osobní dokumentaci, dodanou mu ministerstvem vnitra. Negativní vyjádření tohoto ministerstva bylo klidně podepsáno jako „lékařská zpráva“ MUDr. František Prokšanem, kterého Klíma nikdy v životě neviděl, takže podklady, ze kterých vycházel, byly bezcenné. Kromě toho „úřední dokumentace“ si vybrala jen některá období, např. chyběly doklady I. Vyšetřovací vazby v Litoměřicích, Ruzyni, Pankráci, z koncentračního tábora v Leopoldově chyběly záznamy o Klímově zdravotním stavu, jež vedl ke čtyřem nutným operacím na poslední chvíli. Nebyly tam zmínky o tom, jak byl pracovně zařazován či lékařské inspekci ministerstva vnitra, jak po operacích musel být zařazen do zdravotní klasifikace III, a že ve Valdicích před jeho odchodem na amnestii vydala vězeňská nemocnice s podpisem vedoucího lékaře návrh pro potřebu ONV⁸⁴ ze dne 8.5. 1960.

Ostatně Dr. Klíma nebyl po celou dobu vazby a výkonu trestu až do 1956 ve Valdicích zdravotně vyšetřen komplexně, ale vždy jen od případu k případu dílčím způsobem.

Vrcholem všeho bylo, že byl na své osobní kartě dvakrát fotografován – na osobní kartě dodané ministerstvem vnitra u řízení o jeho žalobě z roku 1969, kde zůstaly nalepeny jen první 3 z obou snímků, druhé byly zcela viditelně podle zanechaných stop z karty odstraněny – právě tyto snímky by byly totiž prokázaly Klímovo chorobné vysílení.

---

⁸³ Tedy po v roce 1967 provedené obnově Klímova řízení, kdy byl u Krajského trestního soudu v Praze po vyjádření samotného prokurátora původní obžaloby s rozsudkem z roku 1952 úplně zproštěn a v celém rozsahu rehabilitován.

⁸⁴ Okresní národní výbor. Národní výbor byl v letech 1945 – 1990 orgán státní správy na úrovni obce, města, městského obvodu, okresu, kraje nebo země v letech. Právní podklad k zakládání národních výborů byl dán ústavním dekretem prezidenta republiky ze dne 4. 12. 1944. Definitivní platnost ustanovení národních výborů byla potvrzena ústavou z roku 1948, článek X. V čele Národního výboru stál předseda, od roku 1948 zásadně člen KSČ. Národní výbory sloužily jako prodloužená ruka pro výkon centrálního řízení ekonomiky a celé společnosti až na místní úrovni., rozhodování se dělo v duchu tzv. demokratického centralismu. Viz: Balík, H.: Národní výbory a politika KSČ, Praha 1979

4.3 - Vazba a výsledky Dr. Klímy v Litoměřicích a Ruzyni, před procesem

Ve vazbě v Litoměřicích byl Dr. Klíma při prvním výsledku označen jako vedoucí účastník skupiny „národně demokratického spiknutí proti režimu“.

Vyšetřovatel mu často lichotil poznámkami „vy jako intelektuál“. Z těchto výsledků vyplývalo, že se snažil přesunout dokazování na Klímu, když by pomohl nějak přijatelně konstruovat širší obvinění. Naznačoval, jak bude pro Klímu výhodné, když nebude manévrovat a zastírat stopy.

Referentovi bylo uloženo, aby vykouznil „propojení spikleneckých center ze dvou bývalých občanských stran“. Ale tyto nebylo možné slepit.

Po zjištění, že Dr. Klíma je intelektuál – advokát, bývalý aktivní politik a často publikující, došli vyslychající k názoru, že právě Klíma by mohl střepiny důkazů spojit, aby dávaly smysl.

Byl to František Topol, jehož udání mělo přivést úřady na Klímovu stopu. O hodně mladší synek ze selské rodiny, úředník Investiční banky⁸⁵ pověřený správcovstvím nemovitostí bytového družstva zaměstnanců této banky.

Ten potřeboval právníckou pomoc a vzpomněl si na Dr. Klímu. Neznali se osobně, ale on mu při první návštěvě v kanceláři sdělil, že o něm ví z vypravování svého strýce⁸⁶, který byl za heydrichiády popraven Němci, a s nímž mívával úředně hodně co do činění jako se sekčním šéfem ministerstva zemědělství.

Ten prý často chválil Klímovo stanovisko a postup v předmnichovské a mnichovské krizi.

Dr. Klíma se stal právním zástupcem Topolova družstva. Ten mu později sdělil, že byl členem agrární mládeže a z té doby má nějaké osobní známosti.

---

⁸⁵ Zákonem o organizaci peněžnictví z roku 1952 vznikla tato soustava peněžní a úvěrová. Státní banka československá, která byla jedinou emisní bankou a poskytovala krátkodobé úvěry a zúčtovací styk na území republiky i styk s cizinou. Dále Investiční banka pro provádění financování investic a poskytování dlouhodobého úvěru. Třetí stupeň tvořily Státní spořitelny pečující o sběr peněžních úspor pracujících ve formě vkladů a státních půjček. Další úkoly jim byly stanoveny ministerstvem financí.

⁸⁶ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis František Topol, V-939, s. 36-38

V roce 1949 se Topol Dr. Klímy zeptal, nemá-li jako bývalý národně demokratický poslanec obavu, že bude v současném režimu pronásledován a nechtěl-li by raději odejít do emigrace. Klíma odpověděl, že vzhledem k rázu své dřívější politiky, nemyslí, že by mohl být pronásledován a že vůbec nemá v úmyslu odejít za hranice – takto vysvětlil Dr. Klíma styk s Topolem svému referentovi a účast na „národně demokratickém“ spiknutí a jeho propojování s agrárním spiknutím.

Po výslechu dostal Klíma příkaz napsat v cele, co si pamatuje a celkově svůj případ sepsat – bohužel s tím nepochodil. Při dalším výslechu se Klíma setkal s Topolem, který ho velmi prosil, aby nezastíral, co o něm říkal, protože při prvním výslechu dostával elektrické šoky.

Při těchto prvních výsleších byl do cely přiveden vězeň se syfilitickou rýmou a přitom bylo v cele jen jedno malé umyvadélko a jeden džbánec, z něhož měli oba pít. Dr. Klíma nabádal spoluvězně, aby šel k lékařům, ale on odmítal, protože měl poslání. Později byl na Klímův popud odveden a úkol tím nesplnil.

V Litoměřicích chodil Dr. Klíma k výslechům téměř denně – zdejší poměry při výsleších byly mírnější ve srovnání s pozdějším uvězněním v Leopoldově a Ruzyni. V Litoměřicích dostal několikrát obložený chléb. V Leopoldově byl trestanec většinou dokonale vyhladověn a vyšetřovatel jedl a pil – přitom měl trestanec ovšem oči otevřené...

Jako další důkaz pro obvinění byly nalezeny tři záznamy o schůzce s Dr. Jaromírem Kopeckým⁸⁷. Byl to Klímův starý kamarád z mládí, bývalý československý vyslanec ve Švýcarsku a velmi zasloužilý účastník druhého zahraničního odboje. Dr. Klíma psal o jeho činnosti ve svých pamětech Druhý odboj.

Kopecký byl na rozdíl od mládí národním socialistou a nyní byl obviněn, že pracuje s konspirací národních socialistů. Protože se Klíma s ním setkal i po roce 1948 v tehdejším Společenském klubu na pražských Příkopech, bylo z toho vyvozeno, že spolu „propojovali“

---

⁸⁷ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, V-939 - Rozhodnutí o předložení věcných důkazů soudu z 17.4.1952. č. B/4-V-4720, Kalendářik z roku 1949

národně demokratickou konspiraci se skupinou národních socialistů, konkrétně s Dr. Nestáralem, Fr. Zemínovou a Dr. Miladou Horákovou.

Tato skupina byla v celém Klímově vyšetřování a soudních řízeních nazývána „banda Horákové“. Obdobně Klímově skupině se říkalo „banda Zelené internacionály“...

Nebyl brán zřetel na to, že se Klíma s Kopeckým v klubu setkal vždy za širší společnosti a že spolu nedělali politiku, nýbrž projednávali své tehdejší existenční starosti – Kopecký byl právě vyhozen z ministerstva zahraničí.

Jaromír Kopecký vypovídal stejně jako Vlastimil Klíma, a tak se nebylo možno ničeho dopátrat.

Posléze došlo na další případ, jenž měl Dr. Klímu pokořit.

Již za pobytu v Litoměřicích přišly orgány StB znovu do Klímova bytu a věnovali se zejména knihovně a archivu. Zde byla objevena kopie Klímova dopisu francouzskému velvyslanci Maurici Déjeanovi z 2. února 1948⁸⁸. Klíma se v něm omlouvá, že nemohl využít pozvání na jakousi recepci na velvyslanectví pro smutek v rodině.

Právě v té době zemřel Klímův otec.

Pro osnovatele procesu posloužilo toto ovšem jako doklad o „důvěrných stycích“ Klímy s cizími diplomaty a o jeho špionáži.

Velvyslanec Déjean byl za druhé světové války spolupracovníkem de Gaulla a jeho hnutí Svobodná Francie⁸⁹ a byl s ním také jako diplomatický poradce roku 1944 v Moskvě u Stalina a podílel se na tehdejší formulaci smlouvy Francie se SSSR.

---

⁸⁸ Viz. Tamtéž.

⁸⁹ Francouzská odbojová organizace za druhé světové války vedená pozdějším prezidentem Charlesem de Gaullem, která s pomocí Spojenců osvobodí Francii a dále se účastní v osvobozovacím procesu při pádu nacistického režimu v Německu.

Viz: Dějiny Francie, Praha –Svoboda 1988, kapitola Francie ve 2. světové válce, srov. Duby A.:Dějiny Francie, Praha 2004

Při výsleších vypověděli dva spoluvězni, že vědí o Klímových stycích s bývalým prezidentem Benešem a Dr. Hubertem Ripkou⁹⁰ – zde se vyšetřovatelé oháněli dokladem, že Ripka je ústřední francouzský špion. V dubnu 1948 odjel do Francie.

Tak či tak měl Dr. Klíma najednou na krku velezradu, špionáž, vedoucí postavení v Zelené internacionále, propojování národních demokratů, agrárních a národních socialistických spiklenců a spolupráci se zahraniční výzvědnou službou.

K litoměřickým výslechům ještě třeba podotknout, že o každém výslechu pořizoval referent tzv. administrativní protokol, který pak přistrčil vyšetřovanci k podpisu. Tem měl samozřejmě na přečtení málo času. Referenti si formulovali výpovědi po svém⁹¹. Trestancům bylo vyhrožováno, že když nepodepíší, bude také takový odpor zhodnocen a že vůbec stačí „když podepíše vyšetřovatel“, protože jemu se bude věřit a vlastně že vůbec nejde jen o vyšetřovaného, ale o celou jeho rodinu...

Při bádání ve svých spisech roku 1964 Dr. Klíma zjistil, že administrativní protokoly nebyly vůbec do soudních spisů založeny a soudu vůbec nebyly předloženy – stalo se tak jen se závěrečným protokolem.

Referent totiž jako závěr vyšetřování sepsal sám protokol, v němž shrnul a propracoval protokoly administrativní a pořídil tak pro prokurátora podklad k sestavení žaloby.

Dr. Klíma měl na podepsání svého závěrečného protokolu z Litoměřic 5 minut. Odmítl podepsat. Protokol měl 30 stran a začínalo se tím, že u Klímy byly nalezeny protibolševické brožury. Šlo o výše zmíněnou brožuru Satanisté, vydanou kdysi proti Trockému a jeho společníkům i jejich obrazem, kde se dokazovalo, že trockisté byli samí Židé.

---

⁹⁰Český žurnalista, diplomat, politik a letec, člen Československého národního výboru v Paříži mezi 1939-1940, státní ministr v čs. Exilovém ministersvu zahraničních věcí v Londýně mezi lety 1941 – 1945, 1945 – 1948 poslanec NS a ministr zahraničního obchodu. 20.2. 1948 podal spolu s dalšími demokratickými ministry demisi na protest proti komunistickým přípravám k převzetí moci ve státě. Odchází do emigrace.

Viz: Ripka H.: S Východem a Západem, Praha 1944, Československo v nové Evropě, London, 1945

⁹¹ Podle V. Klímy

Ovšem v závěrečném protokole bylo na to navázáno „Klímovo prohlášení“, že ty brožury odpovídaly Klímovým protisovětským a protipokrokovým názorům, a že z těchto pozic prý podporoval kapitalistické a buržoazní zájmy v ČSR.

Jako nepřítel dělnické třídy prý aktivně prosazoval tu politiku, která vedla k Mnichovu... Dále si neměl vzít poučení a po roce 1945 se znovu zapojil do činnosti, která byla zaměřena proti ČSR a jejímu lidu, ba co více, měl počítat s tím, že Amerika zahájí válku proti SSSR a že vyjde vítězně Klímou podporované ústředí. Tomu mělo přispět organizování pátých kolon, souhlas s politikou agrárních stran, která pomocí Zelené internacionály uzavřela dohodu s Amerikou a o diktátorském postavení agrární strany.....

Všechna tato obvinění byla smyšlená a Dr. Klíma jich byl rehabilitací zbaven.

V polovině března 1952 následovala eskorta z Litoměřic do věznice v pražské Ruzyni.

Spoutaní vězni byli v odstupu, aby se jeden s druhým neviděli, každý v malé kabině.

Problém byl ten, že nešlo jen o vlastní riziko dr. Klímy, že může být na nepředstavitelně dlouhou dobu izolován od světa, ale musel počítat i tím, že jeho odpor proti úplnému doznávání vyvolá tragické důsledky proti celé jeho rodině. Takto docházel k názoru, že všechno vlastně jej nutí a snad i opravňuje, aby nepravdy o sobě uznal za pravdy.

V Ruzyni Dr. Klíma brzy poznal, že půjde o dvě hlavní záležitosti: provést konfrontace členů obviněné skupinky a naučit se z paměti otázky a odpovědi, které přijdou při hlavním přelíčení. Také konfrontace byly před důkladně připraveny.

Každému bylo referentem opětovně slovo za slovem vštěpováno, co bude mluvit on a co ten druhý.

Postižený to musí tak dlouho opakovat, až uměl výpověď z paměti. Dostal poučení, že kdyby se jen slovem odchýlil, bude to pro něho mít nedožrnné dšsledky.

Konfrontace byla prováděna tak, že do místnosti byl přiveden jeden a pak druhý. Byl postaven čelem každý k jedné zdi a tedy zády k sobě. Pak jim byly sejmuty brýle a na povel se musili obrátit k sobě čelem a vysypat, co kdo měl naučeno.

Když to odbyli, obrátili se zase k sobě zády. Když všechno klapalo, byli odvedeni.

Tímto způsobem byl Dr. Klíma „konfrontován“ také s bývalým národně demokratickým poslancem Knebortem. Ten byl již úplně nervově zhroucen, Klíma ve svých pamětech vzpomínal, jak jednou na Pankráci Knebort padl do bezvědomí a musil být odnesen. Odsouzen také na doživotí, trávil léta ve vězeňských nemocnicích, nakonec neschopen jakéhokoliv pohybu zemřel ve vězeňské nemocnici v Brně roku 1959.

Ing. Chloupek, agrárník, kterého Dr. Klíma vůbec neznal, vypověděl následovně: „ Topol navázal spojení s Klímou. Počítali jsme, že národně demokratická Mládež v ilegalitě se spojí s našimi bojůvkami a společně za součinnosti amerických teroristů a dalších sloučených protistátních organizací uskuteční zvrát lidově demokratické ČSR“...

Dr. Klíma byl tázán na jakéhosi Rosenberga. Bylo to jméno jednoho jeho bratrance⁹², který po válce zahynul na následek poranění v Osvětimi⁹³. Ukázalo se, že to jméno našli dodatečně v některém Klímově kalendáříku.

Jednalo se však o docela jiného Rosenberga – to byl prý příslušník národně demokratické strany, jehož Dr. Klíma nikdy neznal ani o něm neslyšel. Dostal se do věci tím, že jeden z mnoha svědků vypověděl, že se chtěl přičinit o to, aby některý národní demokrat se dostal

---

⁹² Podle V. Klímy

⁹³ Polský vyhlazovací nacistický tábor v blízkosti Krakova. Tábor se dělil na 3 části: Osvětim, Březinka, Monovice. Tábor byl zřícen jako prostředek ke „konečnému řešení židovské otázky“, absolutní likvidaci evropských Židů. O této otázce jednala nacistická konference ve Wannsee v lednu 1942. Symbol holocaustu.

Viz: Židé – dějiny a kultura, kapitola 3 – Persekuce a vyhlazení Židů za 2. světové války – Kárný Miroslav, Franková A., Židovské muzeum v Praze, Praha 1997

k politické emigraci. Profesor Dr. Nikolau, jenž psával politické úvodníky do Národní politiky a byl už dávno mrtev, mu prý k tomu doporučil onoho Rosenberga...

Mnoho času bylo věnováno přípravě na blížící se hlavní přelíčení – bylo přistoupeno k memorování Klímovy odpovědi jako obžalovaného před soudem, otázek, jež mu předseda senátu a prokurátor položí a příslušných odpovědí.

Memorování probíhalo tím způsobem, že téměř denně střídající se referenti, jež Dr. Klíma většinou skrz brýle neviděl, přednášeli stále předepsané texty a on je musil, nebo všichni najednou, je musili stále doslovně opakovat.

Pro osvěžení atmosféry byly někdy zařazeny nějaké povzbudivé vložky.

Jak se Dr. Klíma později dozvěděl, při nátlaku na jeho ženu byla předstírána jeho zhýralost.

Učení bylo pracné, protože spousta vězňů to všelijak pletla a při již zmíněném poblouznění většina trestanců nebyla ani ve formě.

Je ale nedavší pochybnost jasné, že předseda senátu i prokurátor musili předem vědět, co budou sami mluvit.

Dr. Klíma v roce 1964 při studiu svých spisů zjistil, že sestavení obžaloby předcházelo trestní oznámení na něj a „jeho skupinu“, vyhotovené Krajským velitelstvím STB v Ústí nad Labem, ze dne 5.3. 1952 začínající slovy:“ Obvinění jsou původci mnichovské zrady, kteří za okupace spolupracovali s nacisty a všemožně je podporovali ve zločinné válce proti SSSR“. Dále byl objeven záznam, že státní prokurátor Dr. Klímovi dne 19.4. 1952 přečetl obžalobu⁹⁴ a měl Dr. Klímovi sdělit, že může před hlavním přelíčením uvést své důkazy k tomuto přelíčení – bohužel na tom nebylo ani slovo pravdy, a i kdyby tomu tak bylo, bylo by to protizákonné, jelikož podle trestního řádu musí obžalovaný včas předem obdržet písemné vyhotovení obžaloby.

---

⁹⁴ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, V-939, č. j. 4SPTI 32/52 vydanou Krajským velitelstvím STB v Ústí nad Labem

Dr. Klíma obžalovací spis nikdy nedostal, neviděl a nečetl, prvně až v roce 1964⁹⁵.

Ke svému budoucímu obhájci byl v Ruzyni přiveden předvečer procesu za přítomnosti jednoho referenta a bachaře. Rozhovor trval 5 minut....

Je nutno podotknout, že před hlavním přelíčením došlo k několika změnám Klímovy ruzyňské životosprávy.

Byl mu přiveden společník do cely. Představil se jako Dr. Hamalčík. Chyba byla ovšem v tom, že ho Dr. Klíma znal od vidění již léta. Jednalo se o pražského Němce, příslušníka zchudlé šlechtické rodiny, barona s českým jménem, studujícího na tehdejší Strakově akademii⁹⁶.

Důvod společnosti tohoto člověka byl, aby dostal Klímu před přelíčením trochu na nohy, v tomto případě možností hovoru s inteligentním a společensky vybroušeným člověkem. Právě tento baron přivedl Klímu na zjištění, že vlivem nějaké drogy, přimíchávané do Klímova jídla a způsobující stav jeho oblouznění a nejasného vědomí, mu divně páchla moč.

Tento jev konzultoval Klíma s obvodním lékařem po propuštění a bylo zjištěno, že mu drogy rozhodně podávány byly, ale po letech to nebylo možno přesně určit.

Další změna týden před procesem spočívala v tom, že pojednou dostával o něco větší porce jídla a do třetice přišel pro něj referent a vyvedl jej na procházku na dvůr. Na Dr. Klímu svítilo slunce a neměl poté tak mrtvolně bledou barvu⁹⁷.

Zajímavé bylo, že když nad nimi proletělo letadlo, provolávali bachaři nadšeně :“to jsou sovětčící“. I v průběhu výslechů referenti častěji zabrousili s obdivem na „sovětčíky“ a to tak zasvěcení, jako by s nimi byli ve styku...

---

⁹⁵ Podle V. Klímy

⁹⁶ Ústav zřízený pro výchovu chlapců z chudých a zchudlých šlechtických rodin v rámci podpory monarchie, obdoba Ústavu šlechticů zřizovaných královnou Marií Terezií.

⁹⁷ Podle V. Klímy

4.4 - Hlavní přelíčení

Veřejnost se měla dozvědět, že centrála Zelené internacionály, sídlící v USA, byla se „skupinou“ do které byl JUDr. Vlastimil Klíma machinacemi vyšetřování a soudu vmanévrován, je ve spojení prostřednictvím vysílaných agentů.

Veřejnost se měla dozvědět, že v jejím výboru zasedali zástupci Čechů, Slováků, Poláků, Maďarů, Rumunů, Bulharů a Ukrajinců. Nadále pak, že tito chtěli vyvolávat sabotáže také na území ČSR, a to hlavně v zemědělství, budovat za předpokladu války u nás páte kolony proti lidově demokratickému režimu a proti SSSR. To všechno s konečným cílem po válce vytvořit v Evropě federaci pod patronací USA, ve které by Československo, ovládané vnitřně agrární stranou, bylo vlastně agrární kolonií USA.

Dne 23. 4. 1952 brzy ráno byl Dr. Klíma odveden ze své cely a oblečen do dokonale vyžehleného oděvu a vyleštěných bot.

Spolu s ním jeli ve voze ostatní obžalovaní ze Zelené internacionály k hlavnímu přelíčení ke Státnímu soudu v Praze na Pankráci.

Jak se ukázalo, jejich skupina měla 8 členů – tři bývalé agrárníky, z nichž jednoho bývalého poslance, dva bývalé poslance národní demokracie, dva příslušníky tzv. vatikánské fašistické skupinky, oba z okruhu katolických básníků a posléze muž, jenž byl obžalován, že přišel ze zahraničí jako agent, aby navázal spojení s výše zmíněnými agrárníky.

Dr. Klíma ve svých pamětech vzpomínal⁹⁸, že během přelíčení vyslechl, jak „vatikánská skupinka“ poslala jisté politické memorandum „největším nepřátelům lidově demokratických zemí“⁹⁹.

---

⁹⁸ Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 5, paměti Dr. Klímy sepsané pro Národní archiv, kapitola „Hlavní přelíčení“

⁹⁹ Americkému prezidentu Trumanovi, britskému premiéru Churchilovi a papeži Piu XII.

Úkolem pankráckých bachařů bylo udržovat Klímovu skupinu v dobré náladě, zatímco čekali na zahájení. Skupině bylo domlouváno, aby mluvili přesně tak, jak bylo stanoveno.

Během procesu bylo slyšet mnoho hlasů z publika. K procesu byli svázeni v autobusech lidé z továren a mnoho mladých mužů v uniformách, pravděpodobně frekventantů škol pro příslušníky ministerstva vnitra.

Z těchto řad docházely již před tím rezoluce žádající pro Klímovu skupinu jako třídní nepřátele nejvyšší tresty.

Nakonec byly do tohoto prostředí přivedeny ženy obviněných a po osobní prohlídce usazeny na vykázaná místa.

Při studiu materiálů v roce 1964 Dr. Klíma našel ve spisech také rozhodnutí o předložení věcných důkazů soudu – byly to již dříve zmíněné publikace Satanisté, Národní myšlenka....

Posléze byl nalezen i soupis „zbaveného majetku“ ze dne 18.6. 1952, na základě kterého si Dr. Klíma poté vymohl na finančním referátu ONV podrobný inventář s úředním ohodnocením, kde ovšem shledal různé mezery – některé jeho osobní věci při zabavení zmizely, aniž byly do inventáře zapsány...

Senát soudu hlavního přelíčení se skládal z předsedy Otakara Balaše, soudců Vladimíra Podčepického, Karla Bautze, Františka Douška, Karla Kusovského. Zapisovatelka Miroslava Fenyková, za státní prokuraturu vystupoval lidový prokurátor Miroslav Kolaja a Karel Čížek. Soud se konal ve dnech 23. – 26. dubna 1952.

Hlavní obvinění znělo: „Vedoucím agrární skupiny byl poslanec Josef Kepka. Jeho centru podřídil obžalovaný Antonín Chloupek vedení agrární a národně demokratické. Ti všichni spolu s Vlastimilem Klímou vedle četných styků s různými zrádci v zahraničí připravovali ozbrojené bojůvky, pro které Klíma také sliboval zbraně“.

Jejich cílem bylo:“ Uchopit se moci ve chvíli války, zřít kapitalistický stát, navrátit továrny a půdu soukromým vlastníkům, zrušit Komunistickou stranu Československa a nastolit řád bezohledného vykořisťování nejnižších mas pracujícího lidu.

Obžalovaný Klíma byl vykonavatelem politiky nejreakčnějších kapitalistických živlů v předmnichovské republice.

Krátce a dobře spolupracoval na vybudování rozsáhlé sítě protistátních organizací, které připraví státní převrat, za tím účelem pracoval na spojení se spiklenci agrární, národně socialistické strany a měl špionážní styky, k čemuž vytvořil rozsáhlou síť pracovníků.“

Všichni předvedení byli obžalováni z velezrady a špionáže, Klíma s dalšími čtyřmi také z činu proti zákonu o míru.

Jeden z obžalovaných po druhém byli předvoláváni soudem nejdříve k obšírnému osobnímu výslechu. To bylo jádro věci, a nejen pro obžalované, také pro referenty, soud a prokurátora, zkouška nervů.

Pro vysoká politická místa šlo o politický úspěch.

Všichni obžalovaní přiznali vinu podle obžaloby a líčili svoje „zločiny“.

Prokurátor začal při svých dotazech přípravou obviněných na válku, styky se zahraničím, emigrací, chystáním bojůvek a pátých kolon za pomoci amerických teroristů atd.

Otázky typu: „Chtěli jste středoevropskou federaci, která by znamenala úplné vydání ČSR do moci Spojených států amerických a omezené politické a hospodářské samostatnosti ČSR?“¹⁰⁰

Vaše strana Národní sjednocení jako strana disciplíny a pořádku byla jakousi kopií tehdy rostoucího hnutí nacistického?¹⁰¹ Vaše strana byla fašisující, hlasovala při přijetí mnichovského diktátu¹⁰².

---

¹⁰⁰ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, V-939, č. 4720. Dr. Klíma odpověděl „ano“.

Ve skutečnosti to byl ovšem historický nesmysl, který prokurátorovi ušel. O mnichovském diktátu nehlasovala Hodžova vláda¹⁰³, v níž bylo i Národní sjednocení, a která odstoupila 22.9. 1938, ale následující vláda generála Syrového¹⁰⁴, složená z odborníků.

Národní sjednocení nehlasovalo s Hodžovou vládou ani pro přijetí berchtesgadenského¹⁰⁵ plánu z 21.9.1938 a mělo držet hranice republiky, třeba za cenu války.

Poté Dr. Klíma uvedl, že byl odpůrcem Mnichova, členem skupiny poslanců vládních stran, která před Mnichovem tehdy bojovala i s komunistickými poslanci proti československé kapitulaci, že také s Rašínem po Mnichovu dne 19.11. 1938 hlasovali v parlamentě proti vládnímu prohlášení vlády generála Syrového, předcházejícímu mlčky Mnichovu, a že pak v článku Největší úkol českého vlastenectví nabádal, aby se národ nikdy nesmířil s tím, co se stalo. Tento článek vyvolal divokou odezvu v nacistickém a fašistickém tisku.

Náhle ale předseda senátu Balaš přerušil Klímovu výpověď slovy :“ Jinak byly ale vaše články fašistického záběru!“.¹⁰⁶ Na otázku, co Dr. Klíma předpokládal, odpověděl, že skupina doufala k vypuknutí války mezi východem a západem a jeho skupina chtěla podepřít zvrát poměrů uvnitř státu ozbrojenou spoluprací s ilegální agrární skupinou.

---

¹⁰¹ Viz: Taktéž

¹⁰² Viz: Taktéž: Klímova odpověď: „Nebyl jsem přesně informován, ale lze předpokládat, že zástupce strany s ostatními členy vlády tak hlasoval.

¹⁰³ Vláda slovenského politika Milana Hodžy, tzv. vláda široké koalice, úřadující od 5. 11. 1935 – 18. 12. 1935, posléze 18.12. 1935 – 21.7. 1937, 21.7. 1937 – 22.9. 1938
Viz: Kárník Z.: České země v éře první republiky 1918 -1938, díl třetí – O přežití a o život 1936 – 1938, část druhá – Zápas o přežití – XVLVI. Kapitola

¹⁰⁴ Úřednická vláda armádního generála Jana Syrového úřadující od 22.9. 1938 do 4. 10. 1938. Generál Syrový současně ministrem národní obrany. Druhá vláda gen. Syrového 4. 10. 1938 – 1.12. 1938, ústřední vláda pomnichovského Československa, tzv. vláda druhé republiky.
Viz: Gebhart J., Kuklík J.: Druhá republika 1938 - 1939, Paseka 2004

¹⁰⁵ Schůzka A. Hitlera a N. Chamberlaina v Berchtesgaden 15. 9. 1938. Hitler žádal odstoupení českého pohraničí s více jak 50% německého obyvatelstva Německu.
Viz: Kvaček R.: Československý rok 1938, Praha 1988

¹⁰⁶ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, V-939. Klíma odpověděl, že dle předpisu byly články krajně pravicově zaměřené po stránce hospodářské i politické, a tím inklinující k nacistickému Německu.

Na otázku, zda byl členem politiky Klímovy skupiny „fabrikantů“ také Dr. Jaroslav Preiss, odpověděl, že ano a také Dr. Hodáč. V tu chvíli se bohužel stal prokurátorovi malér.

Obvinil Dr. Preisse z prodeje severočeské hnědouhelné doly za x milionů Němcům¹⁰⁷.

Jinak obecně zasvěceným členům národně demokratické strany bylo známo, že právě Klímova skupina uvnitř této strany odporovala ovládnutí strany Dr. Preissem a Dr. Hodáčem.

Prokurátor všechno rezumoval následovně. Je tedy celý takovýto národně demokratický preissovsko-hodačovský a koneckonců klímovský nacionalismus podvodem.

Dále obvinil „klímovce“ z chystání zrady v týlu armády a nazval to obdobnou situací jako rok 1938, došlo k přirovnání k henleinovcům v bílých punčochách.

Následovaly otázky ohledně Klímovy špionážní činnosti s francouzským špiónem. Klímovi bylo tvrzeno, že tento mu dával přímé úkoly, že Klíma mu dával zprávy hospodářské i politické, písemné i ústní a že si byl vědom toho, že jde o věci, které československá vláda tají před cizinou.

Toto tvrzení se opíralo o Klímovo „doznání“, jejichž charakter vyplýval ze všeho, co Dr. Klíma uvedl výše, nehledě k tomu, že obsah vyšetřovacích otázek a odpovědí zejména za Klímova mátožného stavu v Ruzyni, si zcela jasně neuvědomoval a v době napsání pamětí už vůbec dobře rekapitulovat nemohl.

Nutno znovu připomenout, že administrativní protokoly z Litoměřic vůbec nedošly do soudních spisů, zůstaly trvale v rukách bezpečnosti, pouze z nich vykouzlený „závěrečný protokol“ dostal i soud¹⁰⁸.

O Klímově špionáži dostal soud „znalecký posudek“. Znalec však neměl k dispozici naprosto nic jiného, než Klímovo doznání.

---

¹⁰⁷ Dr. Preiss vykoupil hnědouhelné doly pro Živnobanku od židovské rodiny Petschků jako výhodnou investici před jejich emigrací.

¹⁰⁸ Podle V. Klímy

Nebyl tu jediný svědek, jediné svědectví, jediný doklad nebo důkazní prostředek jakékoliv povahy, žádné písemnosti, nic co by tomu doznání odpovídalo.

Řádný soud se také s pouhým doznáním obžalovaného ani nemá spokojit, protože může vyplývat z různých pochybností subjektivních pohnutek a žalobce musí obstarat objektivní důkazy.

Znalec však neváhal dojít na tak vratkých základech k zjištění, že v několika případech prozradil či definoval věci jako státní tajemství důležitá ba i státní tajemství zvláště důležitá. Přitom prokázal žalostnou neznalost některých hospodářských pojmů.

Připletla se do toho také spotřební daň, o jejímž zavedení byla v roce 1949 široké veřejnost informována a proběhly povinné diskuze. Byla vypracována zákonná osnova, jejíž text byl všude k mání, včetně kanceláře poslanecké sněmovny.

Znalec, jenž vycházel z toho, že Klíma přípravu této daně prozradil, nejen, že neznal osnovu, ale pletl si dokonale pojmy.

Ve svém vyjádření mluvil o chystaném zavádění měny nebo zase, že Klíma podal špionovi zprávu, která obsahovala výsledky reálné nebo skutečné (?) spotřební daně.

Zhodnotil vše slovy:“ Ať se již jedná o daň reálnou nebo skutečnou, jedná se z hlediska hospodářského i politického o státní tajemství“.

Jeho znalosti šly tak daleko, že si pletl měnu a daň.

Líčení této zprávy bylo prohlášeno za tajné.

Dr. Klíma později ze soudních spisů zjistil, že znalecký posudek podal jistý Karel Sirotek, podporučík SNB, stár 27 let. Zpráva byla datována dne 26.4.1952, což byl však den, kdy už byl vynesena rozsudek... Soud ji projednal v líčení dne 24. nebo 25. 4. 1952 a za svůj výkon si podporučík Sirotek naučtoval částku Kč 3.270,--...

K uspokojení dychtivého publika došlo při hlavním přelíčení ještě k intermezzu. V soudní síni byl promítnut i film. V rámci záležitostí obžalovaných agrárníků byl jako svědek předveden

jeden bývalý člen agrární strany. S Klímovou věcí neměl co dělat, jen nepřímo, protože byl viněn za to, že on¹⁰⁹ dal popud spoluobžalovanému Topolovi, aby se Klímy dotázal, nebyl-li by ochoten odejít do emigrace. Sám byl ovšem také obžalován z velezrádné činnosti a nacházel se ve vyšetřovací vazbě.

Film předváděl, jak bezpečnostní orgány při domovní prohlídce odhadují zboží, jenž měl zmíněný agrárník doma ze zlata. Přitom prokurátor prohlásil, že banda sledovala nejen státní převrat, ale i osobní kořistnické zájmy...

Velmi primitivní bylo obvinění Josefa Kostohryze¹¹⁰, bývalého studenta Italského východního ústavu, a to stačilo jako důkaz pro vyprofilování jej jako stoupence fašismu.

Kostohryz měl podle svého doznání udržovat styky s členy fašistických organizací Lo Gattem a Luigim Salvinim, díky jejichž pomoci za první republiky měl jako spoluredaktor časopisu Řád a Obnova rozšiřovat „fašistickou ideologii vatikánského ražení“ a kterými se měl snažit vnést chaos do mysli pracujícího lidu.

Po roce 1945 se Lo Gatto stal ředitelem Ústavu italské kultury v Praze, jež byl komunistickým aparátem po roce 1948 označen jako sídlo špionáže ve prospěch válečných cílů amerického imperialismu.

Kostohryz měl z jeho podnětu vybudovat na území ČSR ilegální skupinu z řad intelektuálů orientovaných na Vatikán. Tito, soudobou rétorikou nazvaní klerofašističtí zrádci, se domněle měli dohodnout na vybudování silné organizace, kterou chtěli vyvíjet jakoukoli nepřátelskou činnost proti lidově demokratické republice.

Kostohryz dále na sebe přiznal, že pod jeho vedením byl roku 1949 vypracován členy jeho skupiny dokument „Memorandum“, v němž vyzývají představitelé světové reakce papeže Pia

---

¹⁰⁹ Viz: Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, V-939. Ing. Mrkvan, viz. Návrh na zatčení Dr. Klímy z 18.8.1951

¹¹⁰ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Josef Kostohryz, č.j.B/4-V-2952,V-939, výpovědi s. 11-18, dále Skupinový vyšetřovací svazek č. 1414, zápis o konfrontaci Kostohryz x Kepka s. 37-38

XII., amerického prezidenta Trumana, britského premiéra Churchila, ke zničení samostatnosti ČSR.

Jinak stojí ještě za zmínku, že z předvedených svědků ani jeden nepřišel z „volné nohy“. Všichni byli ve vazbě a ve vyšetřovacím řízení. Není příznačno, že mezi nimi nebyl Klímův přítel – lahůdkář, v jehož kanceláři došlo podle obžaloby ke schůzce, na níž měla být ustavena spiklenecká skupina národně demokratická a nebyl s Klímou ani konfrontován¹¹¹.

Stejně nebyl s Klímou konfrontován ani jako svědek Dr. Kopecký, s nímž měl Klíma propojovat skupinu s „bandou Horákové“. Byl by musil před osudem potvrdit, že Klíma v inkriminované době se s ním sešel asi třikrát ve Společenském klubu za asistence většího počtu návštěvníků.

Prostě vše bylo naaranžováno tak, aby z hlediska obžaloby nezůstal na Dr. Klímovi ani vlas dobrý.

4.5 - Rozsudek

Po přelíčení trávili obžalovaní noc v kasematách pod soudní budovou a rozsudek byl vynesena následujícího dne.

Bývalí poslanci Knebort a Klíma v době od doku 1948 v Praze a jinde vytvořili centrum, které mělo být řídicí složkou národně demokratických a jiných zločinců za účelem zničení našeho státu, přičemž Knebort byl iniciátorem a vůdcem a měli Klímou navázané spojení s protistátními bandou Horákové a spojení s podporu diplomatických zástupců.

Vlastimil Klíma v letech 1948-9 vešel ve spojení s jistým akreditovaným zástupcem západní mocnosti, kterému slíbil dodávat špiónážní zprávy a také mu několikrát dodal, přičemž tři tyto

---

¹¹¹ A přece zrovna on by mohl před soudem charakter té schůzky popsat. Právě jeho kancelář měla všechny vlastnosti, aby právě tam se žádné konspirativní jednání nekonalo. Měla ve starém domě dveře přímo na schodiště, kam bylo každé slovo slyšet.

zprávy se týkaly velmi důležitých okolností hospodářského charakteru, jejichž vyjádřením také byla narušena obranyschopnost československého státu.

Tím spáchali všichni obžalovaní trestné činy velezrady, vyzvědačskou činnost, vyjádření tajného a zvláště důležitého tajemství. Jako vedlejší trest ztrátu veškerého majetku a ztrátu čestných práv občanských.

Ale Balaše i Čížka postihla menší ostuda při sdělování obžaloby proti Klímovi jménem republiky, pokud ho zažalovali také pro činy proti zákonu na ochranu míru.

Enunciát rozsudku uvedl: „Zprošťuje se obvinění pro činy proti zákonu na ochranu míru“.¹¹²

Byly vyneseny tyto tresty.

Obžalovaný Kepka trest smrti provazem, dalších 6 obžalovaných včetně Vlastimila Klímy trest odnětí svobody na doživotí.

Obžalovaný básník Renč trest odnětí svobody na 25 let.

Soudem přičtené důvody rozsudku byly jednotlivosti: „Jádrem souzené skupiny jsou přímí exponenti Zelené internacionály, na něž získali napojení exponenti ostatních složek české buržoazie, vesměs osoby, které vždy stály ve službách kapitálu venkovské jakož i průmyslové buržoazie. Tyto spojovala nenávisť k dělnické třídě a socialismu.“

Došlo také ke spojení ilegální skupiny agrární s ilegální skupinou národně demokratických zrádců, v jejímž čele stál obviněný Kepka.

Kepka toto projednal s obviněným Klímou a později toto propojení provedli z konspirativních důvodů tak, že provedli dvojité propojení, čímž ztížili odhalení jejich band.“

Na schůzce v dubnu 1949 nastínil Klíma národně demokratický program. Po státním převratu, v okamžiku, kdy USA vyprovokuje válečné tažení proti SSSR a chopí se moci, zřídí

¹¹² Zákon nabýval platnosti od 1. ledna 1951, zákon 165/50 Sb. - § 1 odst. 1, 2a, kdežto inklinovaná činnost se zdánlivě odehrávala v letech 1948 – 1949.

Nevšiml si toho ani předseda, ani prokurátor či obhájce.

kapitalistický stát, navrátí továrny fabrikantům a půdu velkostatkářům, zruší KSČ a nastolí řád bezohledného vykořisťování nejširších mas pracujících.

Klíma pochází z měšťácké rodiny. V roce 1920 byl zvolen místopředsedou ústředního výboru národně demokratické strany.¹¹³

Počátkem roku 1949 se Vlastimil Klíma účastnil schůzky, na které bylo dohodnuto, že vytvoří z řad bývalých národních demokratů ilegální organizaci, která se bude snažit zvrátit lidově demokratické zřízení Československé republiky.

Klíma byl též účastněn oné schůzky, na které se tato banda prohlásila za ústřední vedení národně demokratické ilegality, jehož členem také byl Klíma .

Byl pověřen vypracovat program pro národně demokratickou stranu, který měl sloužit jako podklad při obnovení její činnosti po očekávaném zvratu.

V tomto programu bylo také počítáno s tím, že ke zvratu dojde za pomoci zločinné války, rozpoutané americkými imperialisty, k čemuž skupina bude napomáhat tím, že vytvoří rozsáhlou ilegální síť, která v době napadení Československa bude fungovat jako pátá kolona v týlu bojujících československých armád.

Další cesta do zahraničí, kterou používala tato ilegální skupina, vedla přes jistého francouzského špiona, se kterým mimo špionážní činnost udržoval i pro tyto účely obviněný Klíma styk. Také touto cestou dostal ze zahraniční řadu zpráv a pokynů od zrádných emigrantů...

S obviněným Topolem – agráříkem, se Klíma sešel někdy na jaře 1949 při příležitosti, když Topol z pověření Čapka Klímu navštívil za tím účelem, aby s ním projednal jeho odchod do zahraničí.

---

¹¹³Kdyby to byla pravda, tak by to byla závratná kariéra. Dr. Klímovi bylo v té době sotva 22 let a ve funkci by stál hned za Dr. Kramářem...

Klíma sice odchod do zahraničí odmítl, ale přislíbil Topolovi vzájemnou spolupráci mezi těmito dvěma ilegálními centry.

Od Topola se dozvěděl vše o jejich agrární ilegální skupině.

Klíma udržoval také spojení s Nestárkem¹¹⁴ a Kopeckým, kteří byli členy protistátního centra Milady Horákové až do té doby, kdy celá tato banda byla odhalena a odsouzena.

S francouzským špiónem¹¹⁵ se Klíma seznámil počátkem roku 1949. Klíma vyzvědačství prováděl zvláště nebezpečným způsobem, jakým je používání diplomatických cest po dlouhou dobu, protože byl ve spojení s diplomatickým špiónem téměř tři roky, a to mezi lety 1949 – 1951.

U všech obžalovaných přitěžuje, že činnost byla po delší dobu, že spáchali více trestných činů, a že k trestní činnosti svedli řadu dalších osob.¹¹⁶

Naproti tomu všem v důvodech rozsudku se říká, že hlavní trestní činnost, příprava úkladů proti republice byla vesměs bezprostřední nebezpečí proti státní samostatnosti, které ale již z jejich strany dlouhou dobu nic nehrozilo.

Avšak přece o převýchově obviněných nelze uvažovat, ale mohou svou prací nahradit škody, které našemu pracujícímu lidu napáchali, a tak dožít svůj neplodný život, který vždy pracujícím přinášel jenom zlo....

Zvláště obvinění Kepka a Klíma jako bývalí reprezentanti venkovské a městské buržoazie si musí uvědomit rozdíl mezi socialistickým soudnictvím, které pečlivě a spravedlivě posuzuje vinu a trest, proti buržoazní justici, která nemilosrdně ničí bez jakýchkoliv právních nebo společenských podkladů pokrokové vlastence...

---

¹¹⁴ Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 5 – paměti Dr. Klímy sepsané pro Národní archiv, kapitola „Hlavní přelíčení“

¹¹⁵ Viz. Archiv Ministerstva vnitra, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č.4720,k výpověď k protokolu z 7.9.1951 o seznámení s Richerem/Richetem, s. 25- 30, a odeslání dopisu JUDr. M.Rašínovu do Monte Videu po Richerovi/Richetovi, s. 27

¹¹⁶ Viz: Tamtéž. Bohužel se v soudním spisu nikde nedočteme, ani v celém řízení nebyl potvrzeno, koho Dr. Klíma svedl a žádný svedený nebyl uveden...

Budou proto naprosto izolováni od naší společnosti a nebudou moci nadále škodit socialistické výstavbě československého státu.

Nadále uvádím doklad povrchnosti obžaloby.

„Soud má bezpečně prokázáno, že Klíma byl v roce 1949 v prosinci zařazen do TNP, z kterého se vrátil až na jaře 1951. Podle enunciátu rozsudku se Dr. Klíma stýkal s francouzským špiónem v letech 1948 – 1949, podle důvodů rozsudku tomu bylo tak po tři roky – 1949 - 1951.

Ale přitom má soud bezpečně zjištěno... !?!, že od prosince 1949 do jara 1951 byl Dr. Klíma v TNP v Pardubicích, takže jednou tehdy a jindy tehdy spolupracoval se špiónem.

Znovu opakuji, že Vlastimil Klíma byl v táboře nápravného zařízení v Pardubicích od 7. října do 30. listopadu 1949 a byl propuštěn na základě zákroku komunistických ministrů Václava Kopeckého a Václava Noska.

Za procesem Zelené internacionály zapadla opona. Splnil svůj úkol. Denní tisk se mohl upsat o té bandě, stenografický záznam procesu vyšel i knižně v brožuře, která ale brzy zmizela z trhu.

Zelená internacionála – „ta skutečná se sídlem v USA“ dělala po určitý čas vážné starosti. Jako mezinárodní agrární organizace, utvořená emigranty z celé řady socialistických států – za Čechy Dr. Jan Černý, za Slováky Dr. Lettrich, za Poláky Mikolajczyk, byla ve styku s vládami různých států i s OSN.

Bylo třeba ji diskreditovat poukazem na její podvratnou činnost také u nás a na její vyvolávání válečných nálad.

Nakonec z toho byl proces proti zdejšími bývalým tzv. občanským stranám.

Chod rehabilitačních řízení nedošel ke splnění svého úkolu.

5 - Pobyty v komunistických kriminálech

Ve svých pamětech vzpomíná Dr. Klíma na své spoluvězně¹¹⁷. Šlo o noci strávené s nejrůznějšími vrahy, podvodníky, lupiči...

Politiciční vězni byli pokládáni za jakousi elitu, tzv. aristokracie svého druhu, kde se projevuje jakýsi stupeň kavalírství...

Dr. Klíma byl často na cele s kasaři, mezi nimiž vládla solidarita, ať už šlo o vzájemný poměr mezi nimi či společnou obranu proti případným výstřelkům v chování a zákrocích vězeňských orgánů.

Jejich inteligence a celkové zaměření je odlišovaly v kriminále od ostatních vězňů, a proto snad tíhli více k politickým vězňům, a uznávali je přece jen jakousi nadřazenost a chovali k nim „úctu“¹¹⁸...

Politiciční vězni byli při vyšetřování, souzení a ve vězeňském režimu při výkonu trestu na tom mnohem hůře, než vězni ostatní.

Byla totiž uplatňována právní koncepce, že politický, ať skutečný či zdánlivý delikvent, je horší odrůda, než obyčejný zločinec.

Vrah, lupič, zloděj poškozují jen jednotlivce, ale je to tedy vlastně věc toho jednotlivce, ale politický vězeň ohrozil celou společnost a podle komunistické propagandy 50. let si zasloužil přísnější trest i zacházení.

A tak se stávalo, že politiciční vězni bývali zasaženi různými formami diskriminace jako disciplinárním opatřením. Např., při dávkách stravy, právu na vycházky apod.

---

¹¹⁷ Viz. Archiv Národního muzea, karton č. 3-5 - paměti Dr. Klímy sepsané pro Národní archiv, kapitoly „Ze vzpomínek starého kriminálního“

¹¹⁸ Podle V. Klímy

Naprosto zvláštním světem v kriminále byli cikáni.

Po válce byli jen na Slovensku, a to je posílalo Praze a českému venkovu jako pracovní síly zejména na stavby a metro, a tím způsobem byl upravován podíl cikánského obyvatelstva v ČSR.

Dr. Klíma hovoří o „hluboce zakořeněném všestranném primitivismu cikánů i ve způsobu života v kriminálech“. Nesetkal se s jediným cikánem, který by dovedl dokonale číst a psát, ať byl jakéhokoliv věku.¹¹⁹

Nebyl brán zřetel na to, že mezi „politickými“ byla většina těch, kteří po celý život pracovali duševně a v tělesné práci nebyli obratní. Jednalo se o mnoho vysokoškolských i středoškolských profesorů, biskupů, spisovatelů, básníků aj.

V rámci „převýchovy“ byli kladeni za vzor právě cikáni, protože hodně pracovali, aby jim byli odpuštěny roky.

Když byl Dr. Klíma po návrhu trestu smrt odsouzen na doživotí, a bylo zřejmé, že bude odtransportován do nějaké vzdálené věznice, žádal o povolení návštěvy matky a manželky před svým odjezdem. To mu bylo slíbeno, ale slib nebyl přirozeně dodržen.

Až za dva roky po uvěznění se dočkal v Leopoldově první návštěvy své ženy. Bylo jí povoleno jej vidět na 20 minut. Žena ho nepoznala a návštěva se odbyla tím způsobem, že mezi nimi byla silná skleněná deska a ruku si nesměli podat.

Později Dr. Klíma žádal, aby na své útraty byl odtransportován na Pankrác pouze k umožnění návštěvy své staré matky a pak zase odvezen zpět.¹²⁰ V Leopoldově nebyly Dr. Klímovy vydány ani dopisy od matky, z důvodu „nečitelnosti“...

Velmi zajímavý postoj byl k uvězněným Hlinkovým slovenským luďákům, představitelům Slovenského štátu.

---

¹¹⁹ Podle V. Klímy

¹²⁰ Viz: tamtéž. To nebylo povoleno, naopak bylo matce doporučeno, aby si vzala z Prahy taxíka....

Svou nenávist k Čechům a všemu českému projevovali na každém kroku a při každé příležitosti. Povýšeně se separovali od českých politických vězňů . Trochu milosti u nich docházeli ti z Čechů, kdo byli trestáni jako retribuční, tj. kolaboranti z doby války, tedy především členové protektorátní vlády.

V Leopoldově byl také jeden z hlavních luďáckých separatistů pomnichovských zrádců – Šaňo Mach. Ten jediný vyhledával politické hovory s Čechy a vykládal jakousi svou teorii, že vlastně nebyl pro úplné rozbití státní jednoty, patrně si opatrně chtěl přihřívát jedno želízko pro případ, že by nakonec všecko nedopadlo podle luďáckých představ.

Každopádně se těšil mimořádné přízni bachařů.

Dr. Klíma se dozvěděl, že mnozí z dozorčích orgánů v Leopoldově právě vyšli ze řad „hlinkových gard“ a po skončení svobodného Slovenského štátu se hlásili do řad komunistické strany.

Všichni tito luďáčtí prominenti zcela provokativně horovali i nadále pro samostatný Slovenský štát.

Jakousi výjimkou, která potvrzuje pravidlo, byli ve styku s Čechy slovenští biskupové, kteří se chovali vždy zdvořile a pokud se sešli v improvizované nemocnici s trpícími, tak jim dávali útěchu.

V Leopoldově bylo i několik málo neluďáckých Slováků. Mnoho z nich bylo pro československou jednotu a od luďáckých separatistů se distancovali.

Zkušenost Dr. Klímy hovoří o nemožnosti diskuse se slovenskými bachaři v Leopoldově a jejich přístupu k vězni na rozdíl od českých bachařů. „Slováci odkazovali u nás Čechů vše na zítřek, ale to už měl službu někdo jiný.

Svou politickou či třídní nenávist proti Čechům stupňovali neskrývanou nenávistí národnosti“¹²¹.

---

¹²¹ Podle V. Klímy

Pokud se odsouzenec nedostal někdy na práci venku, seděl po celý den na samotkách v cele a byl zaměstnán tím, že např. musil leštit kovové umývadlo, neustále přerovnával příkrývky na kavalci, přestože mu je chodbař neustále chodil rozhazovat, nebo bachař zabouchal na dveře a dal povel, aby trestanec dělal dřepy, dokud nedostane pokyn, aby přestal – toto trvalo někdy více než hodinu...

Okénko cely se ani v létě nesmělo otevřít, až večer po setmění na půl hodiny. Zato se musila denně drhnout dřevěná podlaha horkou vodou – leštilo se kartáči, a když ty došly, tak cihlou...

Je přirozené, že vzdul byl plný páry a slamník na stále vlhké podlaze také vlhký.

Kromě toho byly časté filcunky, tzn. že do cely vpadl bachař, všechno rozházel po zemi a provedl tělesnou prohlídku, načež bylo nutno vše dát okamžitě do pořádku.

U těch, kdo byli zařazeni do nějaké práce, dalo se tak obyčejně během vycházky na dvoře. Typickým případem byl rozkaz na rozestupy, kdy všichni vězni musili vše odložit, svléci se do naha a nastala pečlivá osobní prohlídka, kdy se odebíralo vše, co měl kdo v kapsách a prádle.

Pro nepracující na samotkách nebyly povolovány vycházky vůbec, stejně tomu bylo ve vyšetřující vazbě – třeba po dlouhou řadu měsíců.

V Leopoldově přišli na náhradní opatření, tzv. tělesná cvičení. Ta spočívala v tom, že na dlouhé přízemní chodbě samotek se nejdříve chodilo ochozem, načež bylo přistoupeno k „žabímu pochodu“. Všichni musili usednout na bobek a v této pozici poskakovat z jednoho konce chodby na druhý a zpět. Výjimky neplatily pro nikoho, ani pro starce či neduživé- jako např. sedmdesátiletý bývalý senátor a generální tajemník sociálně demokratické strany Vojtěch Dunda, starý Zenkl, bratra dr. Petra Zenkla¹²², generál Syrový... Kdo nemohl dále, byl trestán konáním dřepů, obyčejně padesátkrát.

---

¹²² Český národně socialistický politik, primátor hlavního města Prahy 1937 – 1939, zasloužil se o vybudování Masarykových domovů v Krči, do 1938 ministr sociální péče, zdravotnictví a tělesné výchovy, 1939 – 1945

V kriminálech také platila zásada „kolektivních trestů“.

Zajímavý byl pobyt kněžích v kriminálech. Ti byli pro velkou spoustu trestanců oporou, pro spoustu intelektuálů partnery pro každou diskusi díky svému vzdělání a filozofickému základu myšlení. Všem se jednoduše říkalo faráři.

Bylo to mnoho venkovských, řádových kněží, kteří říkali, že strasti vazby snášejí lépe než ostatní. Neměli venku rodiny a byli zvyklí na přísný řádový režim, jenž vzdaluje člověku mnohotvárnost světa a vede ho k soustředění se do sebe.

Dr. Klíma potkal ve věznicích také spoustu arestovaných vojáků.

Byli to skoro sami generálové, jen několik mladých poručíků. Vesměs bývalí legionáři.

K nim mívali bachaři velmi smíšené pocity. Vysoká vojenská hodnost je poněkud uzemňovala a viditelně někdy nevěděli, jak na to. Ovšem někteří se snažili zbavit se svého oprávněného mindráku zesměšňováním a ponižování těch skutečných vojáků, kteří na rozdíl od nich nasazovali život ve dvou válkách.

Stojí za zmínku, že i mezi vojáky byl v kriminále dodržován jakýsi odstup podle hodnosti, a zejména mezi starými válečnými veterány a mladými důstojníky.

Jinak se ale markantně ukazoval rozdíl přímo v národní povaze mezi Němci a Čechy.

Mezi vězni bylo i mnoho těch, kteří si libovali v tom, bývalým ministrům a vyšší hodnostářům jakéhokoliv druhu nejen na setkání tykat, což bylo mezi politickými jaksi samozřejmé, avšak oslovovat je křestními jmény se neslušelo.

---

v nacistických koncentračních táborech Dachau a Buchenwald, 1945 – 1948 předseda Československé strany národně socialistické a poslanec NS., 1947 – 1948 stál v čele protikomunistické fronty. 20.2. 1948 podal spolu s dalšími demokratickými ministry demisi na protest proti stupňovanému úsilí komunistů o mocenskou hegemonii ve státě a jejich nedemokratickým praktikám.

Viz: Pejskar J.: Pražský primátor, Klub Dr. Milady Horákové, Praha 1993

Spoluvězeň Dr. Klímy byl i generál RNDr. Janoušek¹²³. Proti němu se ani bachaři nedopouštěli různých zlomyslností a byla mu projevována subordínace od ostatních důstojníků.

Dalším významným vojákem, se kterým Dr. Klíma sdílel celu byl gen. Kultvašr¹²⁴.

V kriminálech se projevil problém Židů-komunistů.

Byli to vesměs intelektuálové zaujímající dříve vysoké funkce ve státní administrativě a ve stranické hierarchii – lidé, kteří pod vlivem stalinského kurzu a pod vlivem antisemitismu, který právě v 50. letech znovu propukal, byli viněni z úchylkářství, trockismu, buržoazního revizionizmu, útočného sionizmu.

Ti z nich, kteří patřili do interbrigád za španělské občanské války, a musili nakonec utéci přes Francii domů, byli označeni za zaprodance západních vyzvědačských agentur.

Dostávali drastické tresty. Do přímé blízkosti Dr. Klímy se dostalo několik Židů, jimž byl život ponechán v procesu Slánského a některých další případech, např. Artur London, dřívější náměstek ministra Clementise.s

Koncem roku 1957 byl Dr. Klíma spolu s několika politickými vězni vyzván, aby napsali svoje politické vzpomínky –současně s Jiřím Stříbrným¹²⁵, Prokopem Drtinou¹²⁶, Doc. Josefem Klementem.

---

¹²³ Československý generál, který dosáhl za druhé světové války nejvyšší vojenské hodnosti jako nejvyšší velitel československých letců v Anglii

¹²⁴Československý generál, který za pražského povstání přijal německou kapitulaci.
Viz: Bartošek K.:Pražské povstání, Praha 1965

¹²⁵ Český politik za národně socialistickou stranu, jeden z „mužů 28. října“, do roku 1935 poslancem Národního shromáždění, 1918-19 ministr pošt, posléze ministr železnic, národní obrany. Spolu s dalšími lidmi, vyloučenými či dobrovolně odšedšícími od národních socialistů , založil Stranu slovanských socialistů, později přejmenovanou na Stranu radikálních socialistů a později na Národní ligu. V roce 1929 se zúčastnil voleb společně s Národní obcí fašistickou a získal poslanecký mandát .V roce 1935 se spojila Národní liga s Československou stranou národně demokratickou a národní frontou v Národní sjednocení. Po válce byl na základě retribučního dekretu postaven před soud a odsouzen na doživotí, zemřel roku 1955 ve Valdicích.
Viz: Vykoupil L.: Jiří Stříbrný, portrét politika, Masarykova univerzita 2003

¹²⁶Český politik, před druhou světovou válkou tajemníkem prezidenta Beneše, členem Politického ústředí. Po válce byl členem předsednictva Československé strany národně sociální, od listopadu 1945 do února 1948 byl

Šlo zejména o historii Mnichova z roku 1938. Dr. Klíma s ostatními prohlásili, že nejde přejít rovnou k Mnichovu, proto že je nutno k vysvětlení vrátit se k některým starším událostem, a tak skupina bude potřebovat dokumentaci a ročníky novin z té doby.

Bylo jim vyhověno a byly pořízeny obrovské svazky knih z univerzitní knihovny.

Celkově byly roky strávené v komunistických trestnicích tragické. Např. v Leopoldově bylo pro vězně přestárlé nebo pro nemoc nemohoucí zřízeno jakési marodérské zařízení – tzv. muklheim – sem tam z nich byla sestavena výpomoc. Někteří vězni donášeli klády k hranicím oplocení a stávalo se, že je hlídající bachař zastřelili.

Probíhaly i hladovky a stávky. Bachaři v takovém případě zavřely cely a jídlo již přinášeno nebylo.

Tragické zůstalo i neumožnění návštěvy matky Dr. Klímy ve vězení. Věznice ji nechtěla umožnit styk, a tak napsala choti prezidenta Zápotockého, poněvadž jí její zdravotní stav nedovolil, aby odjela do Leopoldova a žádala, aby byl převelen na Pankrác – bylo to několikrát zamítnuto, přestože byla žádost několikrát zaslána po různých krajských soudech. Vlastimil Klíma strávil v Leopoldově celkem 4 roky.

V celách bylo obecně světlo upraveno tak, že žárovka trestanci visela přímo nad očima ve výšce 30 cm¹²⁷. Svítilo celou noc, přitom rozkaz zněl, že oči se nesmí ničím přikrýt, ležet se musí na znaku s rukama na pokrývce, aby bachař stále viděl vyšetřovanci do obličeje.

Nahlížení do cely špehýrkou v intervalech několika minut, na chodbách se po celou noc ozývalo divoké kopání do dveří a řev bachařů, kteří budili toho, komu se podařilo usnout a protože vyšetřovanec nesměl kromě bachaře a vyšetřovatele nikoho vidět, musil se při

---

ministrem spravedlnosti. Byl jedním z demokratických ministrů, kteří v únoru 1948 podali demisi. V období komunismu byl perzekvován.

Viz: Drtina P.: Československo, můj osud, díl 1 – 2, Praha 1991

¹²⁷ Podle V. Klímy

otevření dveří rychle postavit pod okénko cely, které bylo vysoko, a měl-li celu opustit, bachař mu hned podal brýle nebo šátek k zavázání očí.

Tzv. sociální zařízení spočívalo v tom, že v cele byl kbelík, zasunutý do sedátka a ten byl vždy ráno vyprazdňován tím způsobem, že obyvatel cely ho po budíčku postavil ke dveřím a chodbaři vše vyprázdnili.

Voda k mytí pak byla vlívána do kbelíku...

Na Pankráci musel Dr. Klíma kvůli zánětu spojivek k lékaři, ale ten mu nemohl oči prohlédnout, protože před ním Klíma nesměl sejmout brýle...

Běžným procesem bylo, že Dr. Klímovi byly naordinovány spací prášky, aby lehce usnul, ale do dvou hodin byl volán k výslechu, takže byl neustále unaven.

Nepřetržitě mu bylo opakováno, že může viset, že „oni“ se mohou vypořádat s jinými, než je on, že mohou zabít i Gottwalda a že pro ně jsou všechny dveře otevřeny.

V červenci 1956 došlo k odtransportování Dr. Klímy z Ruzyně do „pracovního tábora“ Valdice u Jičína. Zde byly nejdůležitějším pracovištěm sklárny a truhlárny, kam byli přidělení vězňové zaučováni a někteří tam dostali i výuční list..

Zde byla potvrzena celková zdravotní klasifikace Dr. Klímy jako III b – lehčí práce pokud možno v sedě.

Byly zde vybírání muzikanti pro přípravu jakéhosi vězeňského orchestru. Ten vyhrával o nedělích, kdy byly návštěvy.

Později se přišlo na to, že právě zvuk mnoha nástrojů z orchestru měl překřičet z povzdálí vyzvánějící zvony kostelů a při návštěvách měl nabudit atmosféru, jak si vězni v kriminále dobře žijí. Zdejší věznice používala i prostoru restaurace před branou, kde byly pro návštěvníky vystavovány předměty zhotovené vězni, něco na způsob „prodejní galerie“.

Ve skutečnosti si vězni za své vyplacené výděvky nakupovali nejvýše toaletní papír, mýdlo.

Zde byly vystaveny také jídelní lístky. Vrcholem byl film, jenž byl v sále pro návštěvy promítán. Byli v něm vězňové hrající volejbal, ale také se procházející ve skupinách se smíchem s Rudým právem a knihami pod paží. Ve filmu byla vzorná kuchyně a vězňové odnášející přeplněné talíře¹²⁸.

V případě útěku vězně byl trest pro všechny a denní režim přituhl, samé kontroly a omezené vycházky.

Dr. Klíma nakonec ve Valdicích působil jako „spisovatel“. Přinášelo mu to výhodu, že nemusil trávit celé dny v prostředí dílen s tamním režimem.

Žádné normy nemohly být na takovou práci stanoveny a z dozorcích orgánů jí nikdo nerozuměl, spíše naopak, vyvolávalo to respekt mezi bachaři, že Klímovi musely být podle jeho výběru dodávány folianty svázaných ročníků Národních listů a Národních novin. Tento respekt šel dále a vyvinulo se z něj jakési obecné uznání.

Ve Valdicích se Dr. Klíma setkal s bývalým československým konzulem v Marseille Dr. Vochočem, jehož manželka byla Francouzka.

Po převratu v roce 1948 jí byl znemožněn návrat do ČSR a setkání s manželem. Ten chtěl ilegálně překročit hranice, ale byl prozrazen a uvězněn. Dr. Vochoč udržel svůj konzulát v činnosti i za vichystického režimu a velice přispěl při umožňování přechodu československých vojáků a ostatních emigrantů do Španělska, odkud se dostávali k československým jednotkám do Anglie.

Stejně jako Vochoč, byl k spisovatelské činnosti připuštěn i Dr. Prokop Drtina, jenž psal své paměti na základě svých znalostí o událostech na Hradě a v okolí Dr. Beneše v období mnichovské krize.

Dalším „spisovatelem“ byl Doc. Dr. Josef Kliment, bývalý politický poradce prezidenta Háchy a zastánce krajně ústupčivého postoje vůči Německu, jenž plně schvaloval zapojení

---

¹²⁸ Podle V. Klímy

českých zemí do Říše. Byl odsouzen již v roce 1945 jako kolaborant a tedy jako retribuční vězeň.

Podnět k psaní pamětí vězňů dříve exponovaných v politice za první republiky si dal Václav Kopecký.

S ním se znal Dr. Klíma osobně velmi dobře z doby, kdy se svými přáteli vyvíjel rozhodný odpor proti defétismu a krajní ústupčivosti vůči nacistickému náporu na předmnichovskou republiku a poté.

Tehdy se dostal do styku s komunistickými poslanci, zejména Gottwaldem a Kopeckým, když odvrhli svoje dřívější heslo o podpoře národnostních menšin až do úplného odtržení a hlasovali pro rozpočet ministerstva národní obrany a vyslovili se pro hájení hranic republiky třeba za cenu války.

Václav Kopecký jako ministr informací v roce 1950 vyzýval Dr. Klímu, aby napsal své podrobné paměti z té doby a také o své politické cestě do Francie roku 1938. S Dr. Klímou o tom jednal spisovatel Ivan Olbracht, jenž byl tehdy přednostou publikačního odboru ministerstva informací a nabízel jménem svého šéfa, že ministerstvo by samo Klímovu knihu vydalo.

Dr. Klíma sám posuzuje Václava Kopeckého jako představitele gründerské generace komunistů, kteří pro své přesvědčení dovedli mnoho obětovat a kteří neměli konjunkturu a její výhody na své straně.

A právě vystoupení komunistů tohoto ražení přesvědčovalo Klímu o tom, že v Gottwaldovi a zejména Kopeckém vedle vlastní ideologie, kterou hlásali, se ozvalo v kritické době také národní cítění. Byl to právě ministr Kopecký, který byl pobouřen Klímovým zařazením do TNP.

6 – propuštění z vazby a osudy poté

Dne 9.5. 1960 byla úředně vyhlášena amnestie pro politické vězně. Již první měsíce roku 1960 počaly různé známky ve vězení naznačovat, že se venku něco dělo.

Brzo začalo předvolávání většiny vězňů do kanceláře velitelství na pohovory. Byli to činitelé z ministerstva vnitra a také prokuratury.

Předvolání Dr. Klímy padla přímá otázka, co by dělal, kdyby se dostal na svobodu, a jaké by měl po propuštění možnosti. Posléze následovalo předvolání do nemocnice, kde za přítomnosti úředního vedoucího lékaře byly probírány zdravotní karty a činěny závěry o výsledku.

Amnestie roku 1960 nebyla naprosto všeobecná, byly některé výjimky, jež dávaly příslušným administrativním orgánům určitou možnost volné úvahy ve speciálních případech.

Dr. Klímovi bylo nadále oznámeno, že u všech propuštěných jsou učiněna příslušná úřední opatření, že tedy po návratu nebudou nijak diskriminováni a dostanou buď vhodné zaměstnání nebo přiměřený důchod¹²⁹...

Dr. Klímovi bylo uloženo, že nemá nikde mluvit o tom, co zažil, viděl a slyšel průběhem své vazby. Takové prohlášení musel každý propuštěnec podepsat. Jenže téměř všechny takové okolnosti se dostaly stejně na veřejnost, když probíhaly soudní obnovy řízení, když pak rehabilitační zákon otevřel cestu k revizím procesů a když ministerstvo spravedlnosti musilo jednat o eventuelních náhradách za poškození oběti nezákonného vyšetřování a souzení.

Tím byl přímo úředních spisů, dokladů a svědeckých výpovědí odhalen pravý obraz o všem, co přinesl „kult osobnosti“ let padesátých až šedesátých.

---

¹²⁹ Podle V. Klímy

Dr. Klímovi bylo také doručeno písemné usnesení krajského soudu v Praze¹³⁰, podle kterého se mu na základě amnestie promíjí a) zbytek trestu odnětí svobody pod podmínkou, že se do deseti let od tohoto rozhodnutí nedopustí úmyslného trestného činu a b) podle odst. 3 článku amnestie také vedlejší trest ztráty čestných a občanských práv.

Krátce po propuštění z vězení šel Dr. Klíma společně s Dr. Prokopem Drtinou požádat rektorát Karlovy univerzity, aby jim bylo vydáno potvrzení o znovunabytí doktorátu práv, což budou potřebovat při hledání zaměstnání. Rektorát bohužel nevěděl, jak se má v takové věci zachovat.

Až po několika urgencích dostal Dr. Klíma v květnu 1961 z rektorátu, na základě zprávy ministerstva spravedlnosti vyrozumění, že osobám, kterým byly prominuty vedlejší tresty a ztráty čestných práv občanských na základě amnestie prezidenta republiky z 9. května 1960, se jejich původní tituly nevracejí.

Podle § 44 odst. 3 se před novelou trestního zákona akademické tituly ztrácely dnem právní moci rozsudku navždy a v tomto směru byl vedlejší trest ztráty čestných práv občanských vykonán dnem právní moci rozsudku.

Nikdo z tehdejších akademických hodnostářů se neodvážil rozhodnutí Rektorátu pro jeho právní neudržitelnost podepsat.¹³¹

Po návratu z vězení řešil Dr. Klíma problémy s majetkem. Vše bylo po jeho uvěznění zajištěno a mohl podat stížnost do 3 dnů, která bylo doručena na velitelství do Ruzyně. Ta mu ovšem nikdy nepřišla do rukou.

---

¹³⁰ Viz: Archiv MV, Osobní vyšetřovací spis Vlastimil Klíma, č. 4720, V-939, Č.j. 5TsI31/52 ze dne 17. června 1960

¹³¹ Podle V. Klímy

Vzhledem ke Klímově uvěznění si nemohl připlácet důchodové připojištění, k čemuž státní úřad přihlédl při dosažení 65 let a vyměřil Dr. Klímovi měsíční důchod v žalostné výši.

Během Klímovy nepřítomnosti byly na jeho manželce opětovně vymáhány vysoké a Dr. Klímou nikdy neuznané daňové nedoplatky, a tak paní Klímová musila v roce 1955 postoupit zbytek svých cenných papírů.

V roce 1959 zemřela Klímova matka a Dr. Klíma byl jediným dědicem ze zákona.

Do pozůstalosti náležela i jedna třetina domu v Praze 2, V Tůních 3, kde s manželkou bydleli.

V situaci, ve které se Dr. Klíma nacházel, ve vězení a o všechno připraven, nebyl by mohl uhradit dědickou daň a převodní poplatky. Byl proto nucen vzdát se pozůstalosti a veškerý matčin movitý i nemovitý majetek připadl státu, včetně starožitného nábytku, uměleckých předmětů...

Mezi zabavenými imobiliemi byla také parcela v Praze na Hanspaulce, kde pro Dr. Klíma pro své uvěznění nemohl přistoupit ke stavbě vily.

Jelikož podle zákona majetek, který Dr. Klímovi náležel ve chvíli amnestie, nemohl být konfiskován ani dodatečně, tedy byl zabaven a zabavení nebylo formálně provedeno a vlastnické právo nebylo knihovně na stát převedeno, přes všechny tyto skutečnosti Dr. Klíma ze strachu a po rozmluvě se ženou vlastnické právo neuplatnil.

Dr. Klíma po propuštění z vězení řešil konečně své dlouholeté zdravotní potíže. Vrátil se s otevřenými bércovými vředy, se srdečními obtížemi, chronickým zánětem očních spojivek a nespavostí. Následkem nedostatečné postoperativní terapie po operaci žlučníku ve Valdicích, podbřišnice a slepého střeva v Leopoldově a nevhodné stravy měl potíže zažívání, které vedly ke žloutence.

Byl klasifikován jako osoba se sníženou pracovní schopností. To znamenalo, že měl omezený výběr zaměstnání, a tedy byla omezena možnost jeho společenského uplatnění

Klíma chtěl vyřídit především nárok na důchod. Vše bylo převedeno na lidovou správu a Klíma dostal vyrozumění, že každý má právo na práci“, dle projevu Leonida Iljiče Brežněva¹³² před Nejvyšším sovětem SSSR při schvalování nové ústavy.

Když Dr. Klíma současně se žádostí o důchod uplatnil také nárok na přiměřené zaměstnání – bylo mu přes 60 let – když šlo o důchod, bylo mu řečeno, že by mohl mít jen minimální a když šlo o práci, namítalo se, že je stár a má jít do důchodu.

Po návštěvě Dr. Klímy u Dr. Krásného na ministerstvu bylo mu nabídnuto, aby psal své paměti. Byl dán příkaz Ústavu dějin KSČ, aby s Klímou vešli ve spojení, a tím se seznámil s řadou mladších historiků, dále byl doporučen i Historickému ústavu.

Československá akademie věd požádala Dr. Klímu o uspořádání jeho politického archivu v úmyslu věnovat ho pak do Akademie jako národní památku. Práci Dr. Klíma zpracoval, načež v roce 1962 paní Marie Rašínová s dětmi věnovaly Rašínuv archiv Akademii věd s výhradou, že bude kdykoli přístupný rodině a Dr. Klímovi. Odborné uložení převzal Archiv Národního muzea v Praze.

Pro Historický ústav ČSA začal Dr. Klíma psát také „Studentstvo ve svých organizacích a politice za první světové války“. Na přání ústavu začal Dr. Klíma pracovat také na dějinách Československé národní demokracie, ale tato práce byla opuštěna, když při provádění reorganizace bylo od smlouvy o dílo s Dr. Klímou upuštěno.

Nutno dodat, že po událostech z roku 1968 byl Ústav dějin KSČ jako nespolehlivý zrušen a rozpuštěn. Stejně se stalo i s Sborem pro syntetické dějiny druhého odboje.

Počínaje rokem 1969 napsal Dr. Klíma soubor svých pamětí znovu a uložil je v Archivu Národního muzea¹³³ ..

---

¹³² Sovětský vůdce mezi lety 1964 - 1983. Nastupuje po státním převratu v SSSR v 1964, kdy N. S. Chruščov byl za nepřítomnosti zbaven všech funkcí a Brežněv se stal generálním tajemníkem ÚV KSSS a předsedou rady ministrů.

Viz: Vykoukal J., Litera B., Teichman M.: Východ – vznik , vývoj a rozpad sovětského bloku 1944 - 1989, kapitola II. pOstalinský otřes, s. 294 -299, Libri Praha 2000

Doktor Klíma nadále pokračoval v hledání zaměstnání jakéhokoliv druhu.

Po převratu roku 1945 se do praktické politiky vrátit nemohl. Košický vládní program¹³⁴ nepřipustil oživení národně demokratické strany. Za okupace byl Němci zbaven i své funkce v mlynářském průmyslu, roku 1945 ji automaticky znovu nabyl, ale to trvalo jen do února 1948, kdy musil svoje místo uvolnit nástupci.

V zoufalé situaci, dubnu 1961, napsal dopis Václavu Kopeckému . Ten ovšem náhle zemřel a jeho nejbližší spolupracovník, Dr. Krásný, byl zbaven funkce. Přesto jakýsi referent ministerstva vnitra nebyl proti tomu, aby Klíma byl vhodně zaměstnán.

ČEDOK¹³⁵ sháněl pro letní sezónu průvodce znalého francouzštiny a Dr. Klíma byl přijat.

Na konci sezóny složil Dr. Klíma i odbornou průvodcovskou zkoušku. Poté byl ovšem pozván do kanceláře kádrového oddělení a bylo mu sděleno, že nadále nebude moci provádět své průvodcovské služby, protože ČEDOK obdržel upozornění o tom, že Klíma je bývalý politický vězeň a jako takový nemá přicházet do styku s cizinci.

Dr. Klímovi byla nabízena místa jako dozorčího v protialkoholické léčebně v Bohnicích, vrátného, hlídače, ale opět nebyl přijat.

Dne 3.6. 1962 napsal Dr. Klíma dopis předsedovi vlády a členovi politického byra KSČ Viliamu Širokému¹³⁶. V dopise podrobně vylíčil své existenční obtíže.

To vedlo k tomu, že po absolvování 160 míst byl Dr. Klíma přijat na místo skladníka ve firmě Drobné zboží , sklady v bývalém kostele sv. Michala v Praze na Starém Městě.

---

¹³³ Viz: Archiv Národního muzea, karton č. 5-6. Jde o tituly : 1938 – Měli jsme kapitulovat?, Rašín – budovatel, Dva odboje – První odboj, Druhý odboj, Česká politika mezi dvěma válkami

¹³⁴ Nová poválečná vláda Národní fronty v čele se sociálním demokratem Zdeňkem Fierlingerem schválila na své první schůzi v osvobozených Košicích vládní program dne 5. dubna 1945, dohodnutý v Moskvě.
Viz: Košický vládní program, Ministerstvo vnitra 1984

¹³⁵ Česká dopravní kancelář

¹³⁶ Slovenský komunistický politik, předseda československé vlády 12.12. 1954 – 11.7. 1960
Viz: Vykoupil L., Slovník českých dějin, Brno 2000

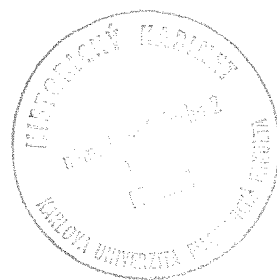
Skladník byl jakási zástěrka pro vykonávání funkce archiváře. Klímova funkce byla postupně rozšířena o zaznamenávání denního finančního výkonu, zprávu denní pokladny a výplat mezd a platů.

Nato obdržel roku 1963 Dr. Klíma dopis z ústavu sociální péče, že se mu výplata důchodu od ledna 1963 zastavovala a že o ponechání třetinového důchodu bude rozhodnuto.

Obdobně se vyvíjel osud JUDr. Vlastimila Klímy až do jeho smrti v prosinci 1987.

Byly mu činěny neustálé překážky v možnosti společenského uplatnění, možnosti dožít jako uznávaná a plně rehabilitovaná osoba.

Dr. Klíma umírá jako člověk, kterého převrat roku 1948 negativně poznamenal do konce jeho dnů, jako člověk profesně zlomený.

ZÁVĚR

V letech 1948 – 1954 probíhaly v Československu politické procesy.

Od 23. do 26. dubna 1952 zasedal tribunál Národního soudu v Praze ve věci tzv. Zelené internacionály.

Obžaloba nařkla obviněné z účasti na tzv. Zelené internacionále. Byli vyprofilováni jako rozvraceči, kteří se obraceli hlavně na vesnické boháče a bývalé velkostatkáře, chtěli škodit socializaci vesnic, brzdit práci zemědělských družstev.

Na politické úrovni Zelené internacionály mělo dojít k potlačení lidově demokratického zřízení v Československu, uchopení moci ve státě bývalými občanskými stranami, návrat ke kapitalismu a proměnění země ve „fašistickou zemědělskou kolonii USA“ v rámci tzv. Středoevropské agrární federace pod patronací Spojených států. Tento cíl měl být dosažen pomocí Američany vyprovokované světové války, která by byla podporována jak zevnitř státu v rámci bývalých občanských stran, tak z emigrace.

Všichni obžalovaní byli shledáni vinnými. Byl uvalen trest smrti, doživotí, 25 let vazby.

Vlastimil Klíma byl odsouzen k trestu na doživotí. Po devíti letech strávených v komunistických lágrech byl po amnestii roku 1960 propuštěn.

JUDr. Vlastimil Klíma byl uznán vinným nespravedlivě a roku 1967 byl plně rehabilitován.

Summary

Vlastimil Klíma on the trial of the so-called Green International

In years 1948 – 1954 political trials took place in Czechoslovakia. Between April 23 – 26 the judgment-seat of the National court in Prague held the trial of the so-called Green International.

The defendants were accused of participation at the Green International. They were meant as disorganizers who appealed the village rich people and former farmers and were going to harm to the socialism of the countryside, to brake the work of the state agricultural syndicates. On the political level the Green International should have repressed the People's democratic order in Czechoslovakia, taken the power in the state by the former „people's“ parties, should have helped the return of capitalism and turn the country into „fascistic agricultural colony of the United States of America“ in frame of the so-called „Central European agricultural federation“ supported by the U.S.

This should have been achieved by Americans provoked world war that would have been supported from inside the state in frame of the former people's parties so from the exile.

All defendants were found guilty. Punishments were from death to in prison for life and to 25 years in prison.

Vlastimil Klíma was sentenced to life in prison. After nine years spent in the communist jails he was released after the state amnesty in 1960.

JUDr. Vlastimil Klíma was found guilty unjustly and was fully rehabilitated in 1967.

Soupis pramenů a literatury

A) Archiv Národního muzea

B) Archiv Ministerstva vnitra

C) Editované prameny – Agenti Zelené internacionály – nepřátelé naší vesnice, Orbis Praha 1953

- Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice – Horáková a spoléčníci, Praha 1950
- Proces s vedením protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským, Praha 1953
- Proces proti vatikánským agentům v Československu, Praha 1950
- Kuklík J., Mikule V.: Němci a Maďaři v dekretch prezidenta republiky, studie a dokumenty 1940 – 1945, Brno 2003

D) Odborná literatura – Kaplan K.: K politickým procesům v Československu, ÚSD AVČR, Praha 2004

- Kaplan K. : Tábory nucené práce v Československu v letech 1948 – 1954, ÚSD AVČR, Praha 1992
- Drtina P.: Československo, můj osud, Praha Melantrich 1991
- Vykoukal J., Litera B., Teichman M: Východ – vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944 -1989, Praha Libri 2000
- Kárník Z.: České země v éře první republiky 1918 – 1938, díl 1-3, Praha Libri 2003
- Klimek A.: Říjen 1918, Praha 1998

- Kuklík J., Gebhart J.: Druhá republika 1938 – 1939, svár demokracie a totality, Paseka 2004

Několik poznámek k přečtené literatuře

Kniha J. Kuklíka a J. Gebharta Druhá republika byla pro mne velice přínosným pramenem pro studium daného období. Ukazuje pravdivé zamyšlení nad Beranovou vládou, nad přechodem československé politiky z mnohapartajního na systém dvou stran, poukazuje na postupnou fašizaci státu. Bylo to nejlepší dílo, které jsem dosud o dané době přečetl.

Titul Vykoukala J., Litery B., Tejchmana M. Východ byl pro mě nejpřehlednějším pramenem pro studium tzv. překlenovacího období komunismu v poválečné Evropě před upevněním komunistických vlád v jednotlivých státech. Podává podrobný obraz mezinárodních vztahů na konci války, rozebírá počátky studené války a její globalizaci, popisuje sovětizaci, systém lidové demokracie a velmi dobře srovnává režimy jednotlivých států s celkovou komparací od vzniku až do pádu režimu.

Nejlepším pramenem pro obraz první československé republiky byla pro mě kniha Prof. Kárníka České země v éře První republiky 1918 – 1938. Autor do nejmenších detailů rozebírá jak vnitropolitickou, tak zahraničněpolitickou situaci státu při jeho vzniku, konstrukci státu a vývoj státní moci. V titulu jsou velice pěkně zařazeny kulturní kapitoly včetně statistik.

Publikace jako Zelená internacionála – obraz naší vesnice, Proces proti vatikánským agentům v Československu, Proces s Dr. Horákovou , Proces s Dr. Slánským nejlépe poukazují na komunistickou propagandu v 50. letech, plně vystihují tehdejší systém komunistické nomenklatury. Jejich struktura je čistě obžalovací. Publikace byly vydány, aby plošně upozornily na „zrádce“ lidově demokratického zřízení sovětských satelitů, aby vyvolaly nevoli a odpor k „západním imperialistům“.